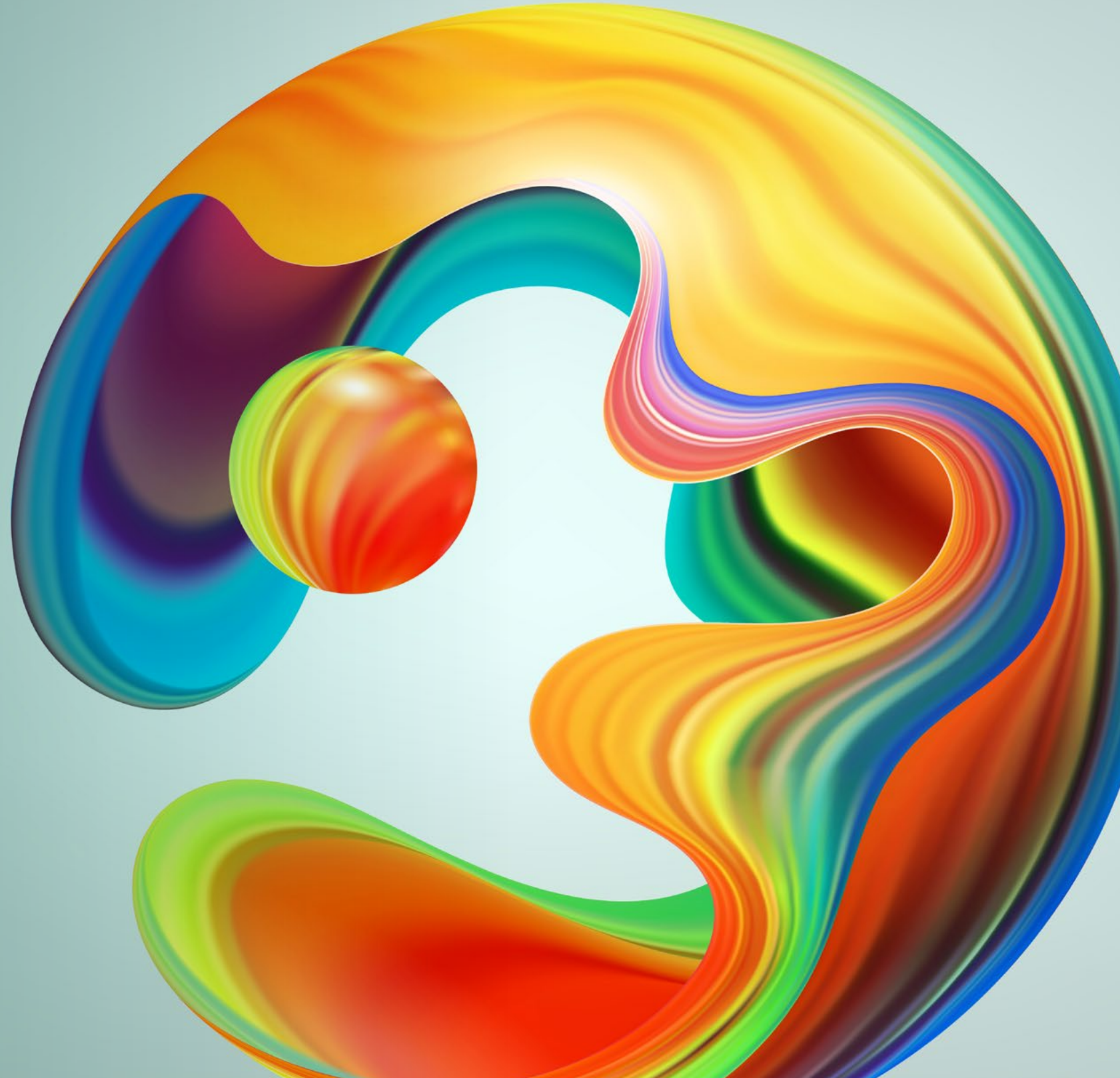

Esin
Avukatlık
Ortaklığı.

IP Quarterly Newsletter

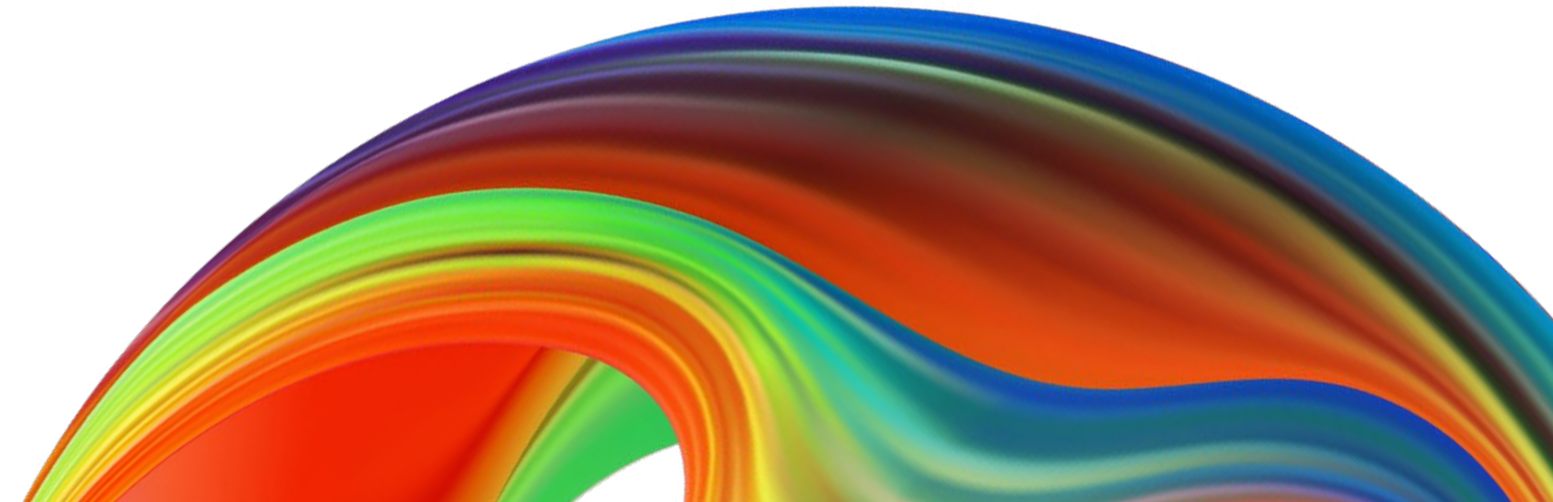
March 2025

Contents / İçerik

Making Administrative Cancellation Requests a Preliminary Issue: Evaluation of a New Decision of the TPTO Board	3
European Union Design Law Reform: Innovations and Impacts	6
Turkish Statistics within the Framework of World Intellectual Property Indicators 2024.....	10
Examination of the Medium-Term Program (2025-2027) and the Presidential Annual Program for 2025 within the Scope of Statistical Data, Planned Support and Incentive on Intellectual Property Rights.....	15
Key Contacts	35

İdari İptal Taleplerinin Bekletici Mesele Yapılması: Yakın Tarihli Bir TÜRKPATENT YİDK Kararı Üzerine Değerlendirmeler	19
Avrupa Birliği Tasarım Hukuku Reformu: Yenilikler ve Etkileri	22
2024 Dünya Fikri Mülkiyet Göstergeleri Çerçevesinde Türkiye İstatistikleri ..	26
Orta Vadeli Program (2025-2027) ve 2025 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı'nın Fikri Mülkiyet Hakları ile İlgili İstatistiki Veriler, Yapılması Planlanan Destekler ve Teşvikler Kapsamında İncelenmesi	31
Key Contacts / Önemli İletişim Bilgileri.....	35

01 Making Administrative Cancellation Requests a Preliminary Issue: Evaluation of a New Decision of the TPTO Board¹

1. The Procedure for Administrative Cancellation of Trademarks and Ongoing Uncertainty

Industrial Property Law No. 6769 ("**IPL**") entered into force after it was published in the Turkish Official Gazette No. 29944 dated 10 January 2017. The IPL introduced the procedure for "administrative cancellation of trademarks"², and Article 26 of the IPL regulates that the Turkish Patent and Trademark Office ("**TPTO**") will decide on the cancellation of a trademark upon request, under the conditions specified in Article 26 of the IPL. In addition, Article 192/1 of the IPL sets forth that Article 26 of the IPL will enter into force seven years later (i.e., 10 January 2024), and provisional Article 4 of the IPL regulates that the courts will exercise the cancellation authority until the effective date.

The Regulation on the Implementation of the Industrial Property Law published in the Turkish Official Gazette No. 30047 dated 24 April 2017 does not contain any regulation on the administrative cancellation of trademarks. Therefore, it is expected that a regulation governing the procedures and principles for the implementation of the authorization granted to the TPTO will enter into force. For this purpose, the "Draft Regulation Amending the Regulation on the Implementation of the Industrial Property Law" ("**Draft Regulation**") prepared by the TPTO was opened for comments on 20 October 2023³ and the comments were requested to be made to the TPTO until 3 November 2023.

Article 26 of the IPL entered into force on 10 January 2024 and after this date, it is no longer possible to file a lawsuit for the cancellation of trademarks before the courts. Cancellation requests can be made

through the TPTO's Electronic Application System (*tr.* EPATS) but are not currently being examined. In the first few months after *Article 26* of the IPL entered into force, a request could be made without any payment, as the fee for a cancellation request had not been determined. The fee for 2024⁴ was then determined and notifications were sent to the applicants to make payments. If the payment was not made by 31 December 2024, the request would be deemed to have not been filed. However, the cancellation requests are not registered in the TPTO's online database, and — to the best of the author's knowledge — no notification has been made to the trademark owners regarding the cancellation requests. In other words, no further action regarding these requests has been taken up to now.

Although more than eight years have passed since the procedure for administrative cancellation of a trademark was first introduced, and more than a year has passed since its implementation, this extremely significant procedure of trademark law is still waiting to be reactivated (since there is no longer any opportunity to file a cancellation lawsuit). The decision of the TPTO Re-examination and Evaluation Board ("**Board**"), which will be examined in this article, is also related to the request to make the preliminary issue of the cancellation request in the appeal of the rejected request for cancellation.

2. Board Decision on the Rejection of the Request for Making the Preliminary Issue of the Administrative Cancellation

In the matter concerning this Board decision, an international trademark application filed under the Madrid Protocol was rejected on 18 March

¹ This legal alert was first published in the IPR Gezgin on 4 February 2025.

² For a comprehensive study on the subject, see: Zeynep Bahadır, "Administrative Cancellation Procedure of Trademarks", Ankara Bar Association Journal, 2017/4, pp. 81-104. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/542383>.

³ <https://www.turkpatent.gov.tr/duyurular/>.

⁴ The fee for a trademark cancellation request in 2025 is TRY 28,150.

2024 pursuant to Article 5/1(ç) of the IPL based on an earlier trademark registration. The applicant filed a request for cancellation against the earlier trademark before the TPTO and, in the opposition petition, requested that the examination of the appeal against the decision on the application be suspended until the cancellation is concluded.

On 16 January 2025, the Board rejected this request and decided on the merits. The Board has two main grounds for rejecting the request.

Paragraph 3 of Article 6 titled “Board decisions” of the Regulation on the Turkish Patent and Trademark Office Re-examination and Evaluation Department Boards (“**Board Regulation**”) is as follows: “The Board may issue an interim decision to make a matter affecting the decision a preliminary issue.” As can be seen from the wording of the relevant provision, the Board does not have a binding authority or obligation to make a matter a preliminary issue, and the Board has discretion in this regard. Although the Board has waited a reasonable period of time regarding this cancellation request, the TPTO has not yet decided on the cancellation request even though more than five months have passed since the date that the opposition petition was submitted. The Regulation for the implementation of the provisions of the IPL regarding the cancellation of trademarks has not yet entered into force, so the time when the TPTO will decide on the cancellation request is currently unpredictable (...).

Although TPTO has the discretion to make a matter a preliminary issue, this discretion will be used within certain limits. In a recent decision discussed on IPR Gezgini⁵, the Ankara 5th Intellectual Property Court ruled that, while exercising its discretion, the TPTO must always consider the “public interest”, which is the ultimate purpose of administrative actions.

The first reason for rejecting the request in the Board decision is that the Trademarks Department has not made any decisions during the elapsed time. Initially, the Draft Regulation did not refer to the unit that would examine cancellation requests. At a symposium held in 2024, it was shared that cancellation requests would be handled first by the Trademarks Department and then by the Re-examination and Evaluation Department Directorate. The Board decision also indicates that no separate department will be established for cancellation requests, and these requests will be examined by the Trademarks Department.

Article 26 of the IPL entered into force on 10 January 2024, and more than a year has passed. Considering that the initial effective date of the IPL was 10 January 2017, more than eight years have passed. It has also been more than 15 months since the Draft Regulation was shared. The Board decision refers to the uncertainty of when a decision on a cancellation request will be made because the relevant regulatory arrangements have not yet come into force. Despite having no control over this matter, the applicant is left to bear the consequences of this uncertainty. If cancellation requests had been considered since 10 January 2024, a decision on the cancellation request would likely have been made by the date of the Board decision. The decision on the cancellation request could have directly impacted the substantive decision to be made.

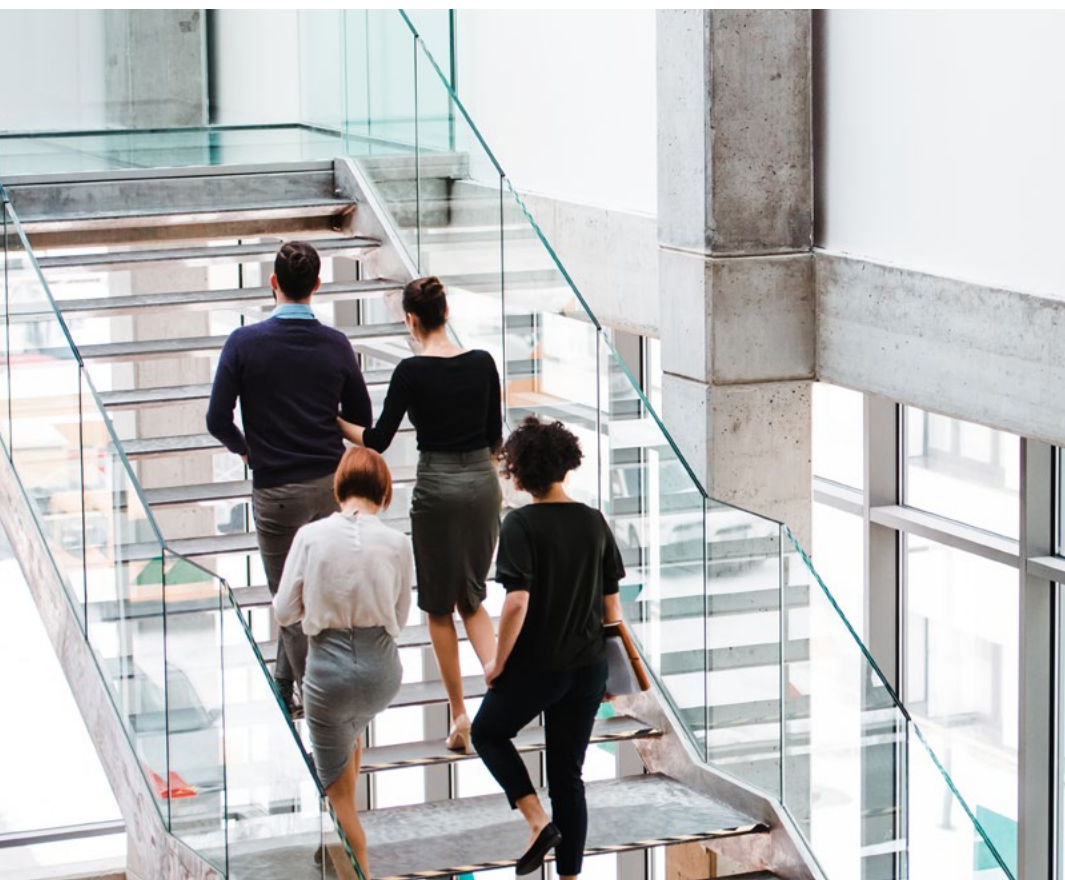
Although this discussion would be better handled by experts in administrative law, the situation on whether a regulation determining the procedures and principles for exercising authorization must enter into force for the administrative cancellation of trademarks to become operational remains a separate issue. According to Article 1/1 of the Turkish Civil Code, “The law applies to all matters to which its wording and spirit refer”. Article 26 of the IPL is detailed and contains provisions not only on substantive matters but also on procedural aspects (such as the time limits applicable to the parties). Provisional Article 4 of the IPL also indicates that the courts will exercise the cancellation authority “in

accordance with the procedures and principles specified in the mentioned article”. On the other hand, many provisions of the IPL explicitly foresee that the procedures and principles regarding a specific matter will be determined by regulation (e.g., consent; application, classification, and division; priority right request; publication opposition; registration, publication, and registration procedures; technical specifications). There is no such identification in Article 26 of the IPL, and most of the provisions in the Draft Regulation are in line with Article 26 of the IPL.

The second reason for the rejection of the request in the Board’s decision is as follows:

On the other hand, considering that the application under review is an international application in which Türkiye is designated as a contracting party under the Madrid Protocol, and that international applications must be concluded by the local offices of the contracting parties within specific time frames according to the provisions of the mentioned Protocol (the notification period for rejection decisions is 18 months for Türkiye), if this period is not adhered to, an implicit acceptance (registration in Türkiye) will result pursuant to Article 4/1-(a) of the Madrid Protocol. In the present case, if the cancellation request is accepted, and the application is published and subsequently opposed by third parties, it will not be possible for the TPTO to issue a rejection decision under Article 6 of the IPL due to the expiration of the relevant periods. Consequently, a potential rejection decision based on a new and different article would not have any legal effect under the relevant Protocol provision and would not be accepted as valid by the World Intellectual Property Organization. Therefore, it has been concluded that the appeal against the decision should be examined within the current legal framework without waiting for the outcome of the cancellation request, and the merits of the case have been addressed.

5 <https://iprgezgini.org/2024/11/07/turkpatentin-bekletici-sorun-yapma-yetkisinin-sinirlarina-iliskin-bir-yargi-karari-incelemesi/>.

Since the trademark subject to the Board's decision is an international application, there is time pressure arising from the Madrid Protocol, as also noted by the Board. However, this time pressure is somewhat related to the fact that the cancellation requests have not yet become operational.

While there is time pressure arising from the Madrid Protocol for international trademark applications, there is no such restriction for national trademark applications. In other decisions by the Board regarding appeals against decisions made under Article 5/1(ç) of the IPL, it is stated that the reasonable period expected for obtaining a consent letter or for transferring the trademark to the applicant is five months and that the TPTO is not obliged to delay its procedures beyond a reasonable period. Will the reasonable period for cancellation requests for national trademark applications also be considered five months, and will decisions on cancellation requests be made within this period once they become operational? If cancellation requests are to be examined in the order of submission to the TPTO, it can be expected that the system will take time to become fully operational due to the initial workload.

On the other hand, if cancellation requests are to be handled first by the Trademarks Department and then by the Re-examination and Evaluation Department Directorate, and if a decision has been made at the first stage and this decision is under appeal, it can be considered that the Board should wait for its own examination regardless of the reasonable waiting period. Finally, according to the Draft Regulation, "The final cancellation decisions made by the TPTO are recorded in the Register and published in the Bulletin." In this case, since the final decision on the cancellation request made by the Board will have immediate effect, it can be foreseen that the outcome of any lawsuit filed against the Board's decision will not be awaited, regardless of the stage of the lawsuit, and therefore will not affect the Board's examination.

3. Conclusion

With the awareness that all interested parties operating in the field of intellectual and industrial property law share the same wish, we hope that the procedure for administrative cancellation of trademarks will become operational as soon as possible, uncertainties will be resolved, and the regulatory arrangements regarding the implementation of the provisions of the IPL on the cancellation of trademarks will come into force as soon as possible.

02 European Union Design Law Reform: Innovations and Impacts⁶

1. Introduction

Technological advancements in the post-millennium period and their impact on almost every aspect of our lives are common knowledge. From smartphones to tablets, humanoid robots to artificial intelligence, NFTs to 3D printers, virtual worlds to quantum computers and digital objects, significant technological progress is being made daily. These advancements affect not only our daily lives, but also, perhaps more importantly, legal systems, especially intellectual and industrial property law.

The discussions prompted by the technological advancements, such as whether artificial intelligence can be an inventor in patent law or whether digital objects can be protected in trademark law, are also reflected in design law. In this context, on 10 November 2020, modernization efforts for the nearly 20-year-old legislation on European Union ("EU") design law were commenced.

The process was completed with the publication in the Official Journal of the EU on 18 November 2024 and the entry into force 20 days after the publication⁷ of:

- Directive 2024/2823 of 23 October 2024⁸ on the legal protection of designs ("**Design Directive**"), and
- Regulation 2024/2822 of 23 October 2024⁹ amending Council Regulation 6/2002/EC on Community designs and repealing Commission Regulation 2246/2002/EC ("**EU Design Regulation**").

EU member states are obliged to make the necessary internal adjustments to transpose the Design Directive into their national laws by 9 December 2027. On the other hand, the EU Design Regulation will directly apply in EU member states without the need for transposition into national law, starting from 1 May 2025, with some provisions taking effect from 1 July 2026.

Design-intensive sectors account for approximately 16% of the EU's gross domestic product and 14% of all jobs in the EU. Therefore, the EU design law reform is expected to have significant implications for relevant actors, particularly designers and design-intensive sectors.

2. Innovations Introduced by the Design Directive and the EU Design Regulation

In the justifications of the EU design law reform package, the main objectives of the reform are to simplify the design registration system, make it more accessible and efficient, and update the legal framework in light of new technological advancements in the market.

i. New Terminology - EU Design

In addition to the existing design protection in the national laws of the EU member states, the term "Community Design" which refers to the unitary design protection valid throughout the EU, has been changed to "European Union Design". This change is also consistent with the definition of "European Union Trademark"¹⁰.

⁶ This legal alert was first published in the 30th issue of Fikri Gündem journal dated December 2024.

⁷ See: EUIPO, "Design Legislative Reform", [Design Legislative Reform](#) and [Design Reform - EUIPO](#).

⁸ [Directive - EU - 2024/2823 - EN - EUR-Lex](#).

⁹ [Regulation - EU - 2024/2822 - EN - EUR-Lex](#).

¹⁰ Regulation 2017/1001 of the European Parliament and of the Council of 14 June 2017 on the European Union Trademark, Article 1/1.

Correspondingly, the “Community Design Court” has been renamed the “European Union Design Court”.

ii. Digital Objects

Ongoing discussions revolve around how to protect technological advancements such as the metaverse, virtual worlds, digital objects and virtual reality games within the scope of intellectual property law¹¹. In this regard, both the Design Directive and the EU Design Regulation have expanded the design protection to include virtual/digital objects and products.

Design is defined as the appearance of the whole or part of a product resulting from the features of the product itself and/or its decoration, particularly lines, contours, colors, shape, texture and/or materials, and including the movement, transition or any other form of animation of those features¹².

A product is defined as any industrial or handicraft material other than a computer program, regardless of whether it is physical or non-physical, and includes the following:

- a) Packaging, sets of articles, spatial arrangements of articles intended to create an interior or exterior environment, and parts intended to be assembled into a complex product,
- b) Graphic works or symbols, logos, surface patterns, typographic typefaces and graphical user interfaces¹³.

In line with these new definitions, Article 26/1 of the Design Directive provides that visual reproduction in design applications can be static, dynamic or animated and can be carried out by any suitable means generally available through current technology, including drawings, photographs, videos, computer imaging or computer modeling.

iii. Multiple Applications and Fees

According to Article 35/1 of the EU Design Regulation, EU design applications can only be made to the European Union Intellectual Property Office (“**EUIPO**”). A simplified fee regime has been introduced for EU design applications, but renewal fees have been significantly increased, especially for the third and fourth renewals. This policy aims to help design applications while ensuring that only truly used design registrations remain in effect.

The new regulation on multiple designs allows multiple designs to be consolidated into a single application without the requirement that all products intended to be included or applied belong to the same class of the Locarno Classification¹⁴. For EU design applications, a maximum of 50 designs can be combined in a single application. With this amendment, designers will be able to combine multiple designs from different Locarno classes in the same application, resulting in an effective reduction in registration fees, which is expected to lead to an increase in the number of design applications.

In Turkish law, according to Article 61/7 of the IPL, in multiple applications, each product to which the design is applied or used, except for decorations, must belong to the same Locarno class.

iv. New Limitations on Design Rights

Two new limitations on the scope of design rights have been introduced under Article 18/1 of the Design Directive and Article 20/1 of the EU Design Regulation. In this respect, “acts carried out to indicate that a product is protected by a design right or to refer to that product” and “acts carried out for the purpose of commentary, criticism, or parody” are excluded from the scope of design right protection. The first limitation aims to ensure product interoperability, while the second aims to protect freedom of expression.

In Turkish law, under Article 59/3(c) of the IPL, reproductions for educational or reference purposes are excluded from the scope of design right protection, provided they are compatible with fair commercial practices, do not unnecessarily endanger the normal exploitation of the design, and cite the source. However, no limitation is provided in parallel with the limitations set forth under Article 18/1 of the Design Directive and Article 20/1 of the EU Design Regulation.

v. Visibility of Design Features

The Design Directive and the EU Design Regulation clarify whether the design features must be visible during use. It is stipulated that the requirement for visibility only applies only to component parts of complex products, and there is no general visibility requirement. On this previously controversial issue, the General Court, in its Decision No. T-494/12 and dated 9 September 2014¹⁵ rejected the application for registration of a design relating to a chocolate filling for a cookie that has the shape “

11 For a discussion of trademark law, see: <https://iprgezgini.org/2022/09/30/fiziksel-mal-ve-hizmetler-icin-yapilan-marka-tescilleri-metaverselerde-koruma-saglamaya-yetecek-mi-usptonun-gucci-ve-prada-kararlari-bu-konuya-isik-tutuyor/>.

12 Pursuant to Article 55/1 of Industrial Property Law No. 6769 (“**IPL**”), a design is defined as “the appearance of the whole or part of the product or the ornamentation thereon, resulting from features such as line, shape, form, color, material or surface pattern”.

13 Pursuant to Article 55/2 of the IPL, a product is defined as “any industrially or manually produced object, excluding computer programs, as well as a combined product or its constituent parts, objects such as packaging, presentations of multiple objects perceived together, graphic symbols and typographic characters”.

14 See: <https://www.wipo.int/classifications/locarno/en/>.

15 [CURIA - Documents](#).

According to Recital 13 of the EU Design Regulation¹⁶, apart from being shown visibly in an application for registration of an EU design, a product’s design features do not need to be visible at any particular time or in any particular situation of use to benefit from design protection. The exception to this requirement concerns the design protection of component parts, which must remain visible during the normal use of a complex product.

vi. Cultural Heritage

According to Article 13/3 of the Design Directive, EU member states may regulate that a design application will be refused if it contains a total or partial reproduction of elements related to national cultural heritage. If a design has already been registered, this may also be grounds for invalidation. Recital 26 of the Design Directive provides examples of cultural heritage, which include monuments, building complexes, antiquities, handicrafts, and costumes.

vii. Spare Parts Protection

In the context of the European Green Deal¹⁷, products’ repairability is central to a sustainable economy. As highlighted in Recital 33 to Recital 35 of the Design Directive, differences in EU member states’ national laws regarding the use of protected designs for the repair of complex products, where the design forms a component part of a complex product¹⁸, directly affect the establishment and operation of the

EU internal market, distort competition and trade within the internal market, and create legal uncertainty.

Therefore, Article 19 of the Design Directive aims to harmonize EU member states’ national design laws with a “repair clause”¹⁹ similar to the provision currently applied²⁰ to EU Designs. In this context, no protection is granted to a registered design for a component part of a complex product used to repair that complex product to restore its original appearance²¹ when the component part’s design depends on the complex product’s appearance.

This provision is intended as a defense against claims of design infringement. The repair defense cannot be invoked by the manufacturer of a complex product or the seller of a component part if it fails to properly inform consumers about the commercial origin and identity of the component part’s manufacturer, ensures that consumers are not misled and can make an informed choice among competing products that may be used for repair.

However, the manufacturer or seller of a component part of a complex product is not required to guarantee that the component parts it manufactures or sells will ultimately be used by end users solely for repair purposes in a way that restores the original appearance of the complex product²².

For national legal systems that provide design protection for spare parts before 8 December 2024, the relevant EU member state will continue

to provide this protection until 9 December 2032 for designs for which registration applications were filed before 8 December 2024.

Under Turkish law, pursuant to Article 59/4 of the IPL, the use of parts dependent on the appearance of a complex product to restore the original appearance of the complex product three years after the date that the product was first placed on the market does not constitute a design infringement, provided that these parts are not misleading as to their origin. In addition, Article 59/5 of the IPL provides a similar limitation for equivalent parts published by the Ministry of Science, Industry and Technology.

viii. 3D Printing Technology

Considering the increasing prevalence of 3D printing technologies in various sectors of the industry and the emerging challenges in effectively preventing the unlawful copying of protected designs by design right holders, a new exclusive right has been established to enable right holders to combat unlawful 3D printing.

In this context, pursuant to Article 16/2 of the Design Directive and Article 19/2 of the EU Design Regulation, right holders may request the prohibition of acts such as creating, downloading, copying, and sharing or distributing any medium or software that records the design for the purpose of making a product in which the design is incorporated or applied.

16 Design Directive, Recital 16.
17 https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en.
18 The requirement that the design of the component must depend on the appearance of the complex product, known as must-match spare parts, derives from the aim of limiting the scope of design protection in such a way that only design right holders can obtain de facto product monopolies.
19 According to the European Commission, this provision aims to liberalize the spare parts market and ensure that consumers across the EU have access to more affordable spare parts for repair. It is estimated that European consumers will save between EUR 340 and EUR 544 million over 10 years. See <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2023/12/05/council-and-parliament-strike-provisional-deal-on-design-protection-package/>.
20 EU Design Regulation, Article 20a.
21 For instance, a damaged door that needs to be repaired or a broken car headlight that needs to be replaced to make a car appear as it used to.
22 Recital 20 of the EU Design Regulation states that the manufacturer or seller of a component part of a complex product is obliged to exercise due diligence, by appropriate means, particularly through contractual means, to ensure that downstream users do not intend to use the component parts for purposes other than repairs to restore the original appearance of the complex product.

ix. Implementation Regarding Transit Products

Pursuant to Article 16/3 of the EU Design Directive and Article 19/3 of the EU Design Regulation, the holder of a registered design right (EU design right) has the right to prevent all third parties from bringing from third countries, in the course of trade, products that have not entered free circulation (within the EU) into the EU member state (into the EU) where the design is incorporated or applied in the same manner to those products or where the design cannot be distinguished from those products in their fundamental aspects and in case of the products for which the right holder does not have permission.

Thus, design right holders will be able to assert their design rights against products subject to transit transportation through the EU. The preamble of Article 29 of the EU Design Directive also emphasizes that registered design right holders have the right to prevent the entry and placement of products that constitute design infringement into all customs procedures, including transit, transshipment, storage, free zones, temporary storage, inward processing or temporary admission, even if the products are not intended to be placed on the market of the relevant EU member state.

x. Administrative Invalidity of National Designs

Pursuant to Article 31/1 of the EU Design Directive, EU member states may provide for an efficient and expeditious administrative procedure before their national intellectual property offices for the invalidation of a registered design, without prejudice to the parties’ right to apply to the competent courts.

Unlike the situation established for trademark registrations²³, the administrative invalidity procedure for designs is optional, and EU member states are not obliged to implement such a regulation.

xi. New Intellectual Property Right Symbol

Pursuant to Article 24 of the EU Design Directive and Article 26a of the EU Design Regulation, the holder of a registered design right may inform the public about the design’s registration by using a symbol consisting of the letter D enclosed in a circle (“) on the product in which the design is incorporated or to which it is applied. This notification may be accompanied by the design registration number or provide a link to the design in the register.

According to the Preamble of Article 37 of the EU Design Directive and Article 21 of the EU Design Regulation, this new symbol is expected to help the marketing of design-protected products, particularly by small and medium-sized enterprises and individual designers, and to raise awareness of the existing design registration regimes both at the EU and national level.

3. Conclusion

Following a lengthy legislative process, the EU design law reform agreed on by EU legislators represents a significant advancement in adapting, modernizing and harmonizing design protection regimes at both the EU and national levels in response to the challenges posed by modern technology.

The primary objectives of the EU design law reform are to (i) modernize, clarify and strengthen design protection, (ii) increase the accessibility of design protection within the EU, (iii) enhance the interoperability of design protection systems at both the EU and national levels and (iv) harmonize the protection regime for spare parts that differ in EU member states’ national laws.

Changes in the definitions of design and product will allow for protection to be expanded to include virtual/digital (or non-physical) objects and products, digital spaces, the metaverse or NFT objects. The changes in multiple applications and the fee system aim to help to reduce the cost of obtaining design registration, while also targeting the renewal of design registrations that are only used in the market and provide financial returns to the right holder.

One of the most important regulations to be considered by right holders and potential competitors is the repair clause. This regulation can be invoked as a defense against allegations of design right infringement if certain conditions are met. On the other hand, provisions related to 3D printing technology and transit products strengthen right holders’ position against acts constituting design right infringement.

According to the 2024 World Intellectual Property Indicators Report²⁴ published by the World Intellectual Property Organization, 1.19 million design applications were filed worldwide in 2023, with a significant increase in the number of applications in recent years. The Turkish Patent and Trademark Office is among the top 10 intellectual property offices with the highest number of design applications in 2023. Accordingly, it is expected that our country, as an EU candidate country, will examine the innovations brought by the EU design law reform and modernize the IPL design law regime to the extent appropriate.

²³ Pursuant to Article 45/1 of Directive 2015/2436 of the European Parliament and of the Council dated 16 December 2015 to approximate the laws of the member states relating to trademarks, EU member states shall provide for an efficient and expeditious administrative procedure before their intellectual property offices for the cancellation or invalidation of a trademark, without prejudice to the parties’ right to apply to the competent courts.

²⁴ https://www.wipo.int/web-publications/world-intellectual-property-indicators-2024-highlights/assets/69723/941EN_WIPI_2024_WEB2.pdf.

03 Turkish Statistics within the Framework of World Intellectual Property Indicators 2024

1. Introduction

The World Intellectual Property Organization (“WIPO”) publishes an annual report entitled “**World Intellectual Property Indicators**”. In this report, statistical data on patents, utility models, trademarks, designs, microorganisms, plant variety and geographical indications for the year by taking into account the previous year are shared, and global intellectual property trends are analyzed in the light of this data. In addition to WIPO’s own data, statistics on applications, registrations and renewals from national and regional intellectual property offices are also used in these reports.

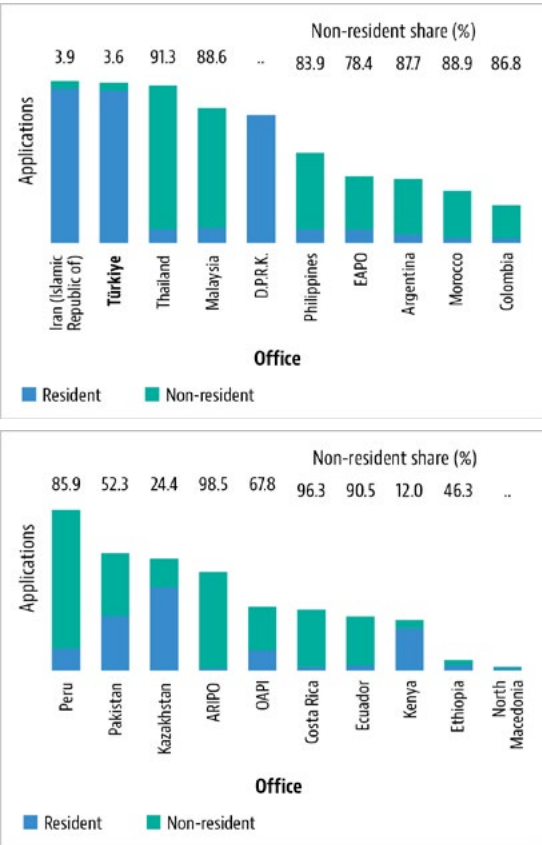
In view of the World Intellectual Property Indicators 2024²⁵ findings, patent applications have continued to increase worldwide for the last four years in a row, reaching a record high of 3.55 million applications. China, the Republic of Korea, the US, Japan and India were identified as the main countries that played a key role in this growth. Worldwide, design applications increased by 2.8% in 2023 compared to 2022, reaching 1.19 million applications. In 2023, 11.6 million trademark applications were filed across the world, and, again, the trademark was the industrial property right with the highest number of applications filed this year. However, considering the data for 2022, it was recorded that there was a 1.3% decrease in trademark applications around the world.

2. World Intellectual Property Indicators 2024 Overview for Türkiye

i. Patents

According to the 2024 report on Türkiye, 8,741 patent applications were filed in 2023²⁶. Compared to the previous year, a 1.8-fold increase was

detected in foreign patent applications from Türkiye²⁷. In addition, 8.2% of patent applications in Türkiye were made in the field of medical technology²⁸.

Patent applications at offices of selected low and middle-income countries, 2023

25 To access the full text of the report, see: <https://www.wipo.int/web-publications/world-intellectual-property-indicators-2024-highlights/en/index.html>.

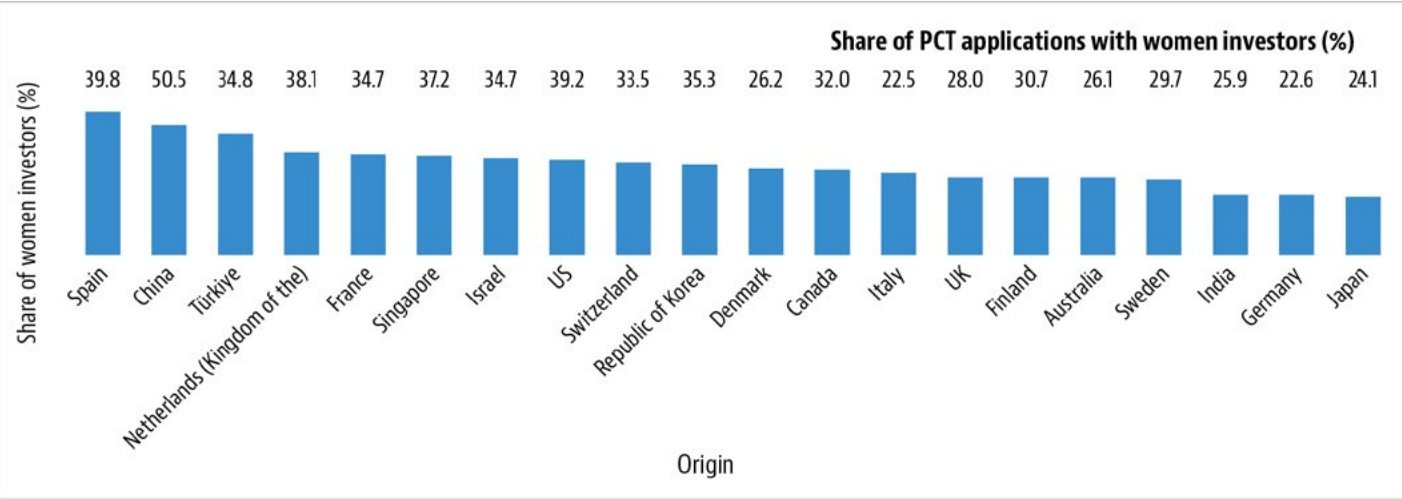
26 WIPO, World Intellectual Property Indicators 2024 Report, page 28.

27 Ibid, page 14.

28 Ibid, page 17.

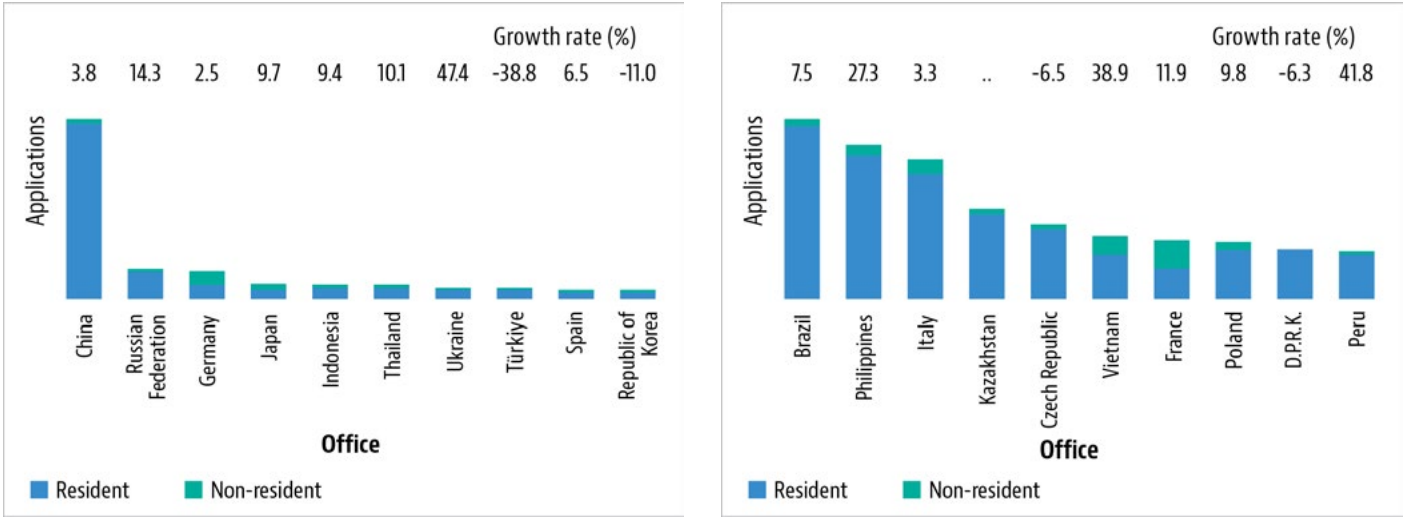
In addition, Türkiye, along with China and Spain, which are among the top 20 countries of origin for published international patent applications (PCT), were among the countries with the highest proportion of female inventors in 2023. They are the only three countries in the top 20 countries of origin where one-fifth of inventors are women²⁹.

Proportion of female inventors in PCT applications, 2023

ii. Utility Models

Türkiye is among the top 20 countries with the highest number of utility model applications globally. In 2023, 3,400 utility model applications were filed in Türkiye³⁰. Compared to the previous year, utility model applications in Türkiye decreased by 39.4% in 2023³¹. Applicants residing in Türkiye filed almost 40% fewer utility model applications in 2023 compared to the previous year³².

Utility model applications for the top 20 offices, 2023

29 Ibid, page 21.

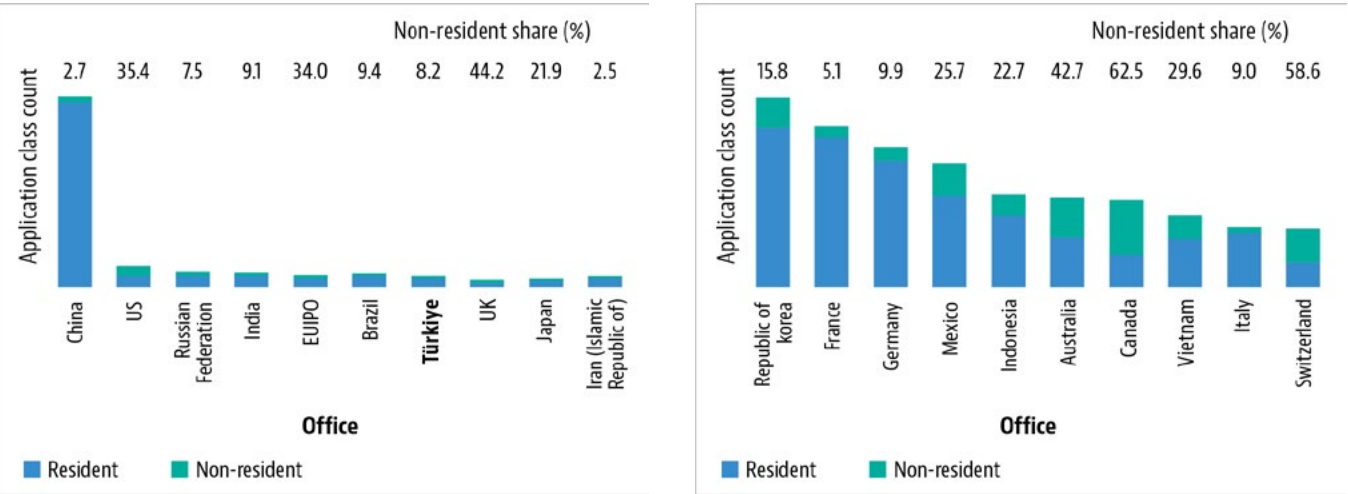
30 Ibid, page 53.

31 Ibid, page 54.

32 Ibid, page 22.

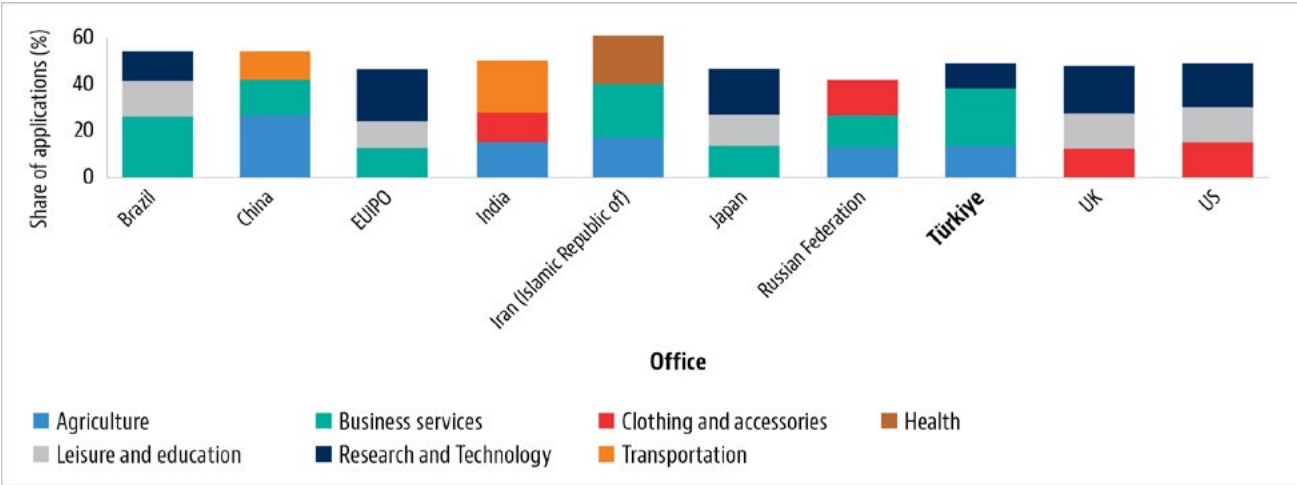
iii. Trademarks

Although Türkiye was among the top 20 countries with the highest number of trademark applications filed in 2023 with 398,763 trademark applications, it is one of the countries experiencing a sharp decline in the number of trademark applications. Compared to the previous year, trademark applications in Türkiye decreased by 17.9% in 2023³³. The report states that the main reason for this decline is the decrease in applications made by Turkish residents. Due to this decline, Türkiye dropped three places, from fourth place in 2022 to seventh place in 2023, in terms of trademark applications worldwide³⁴.

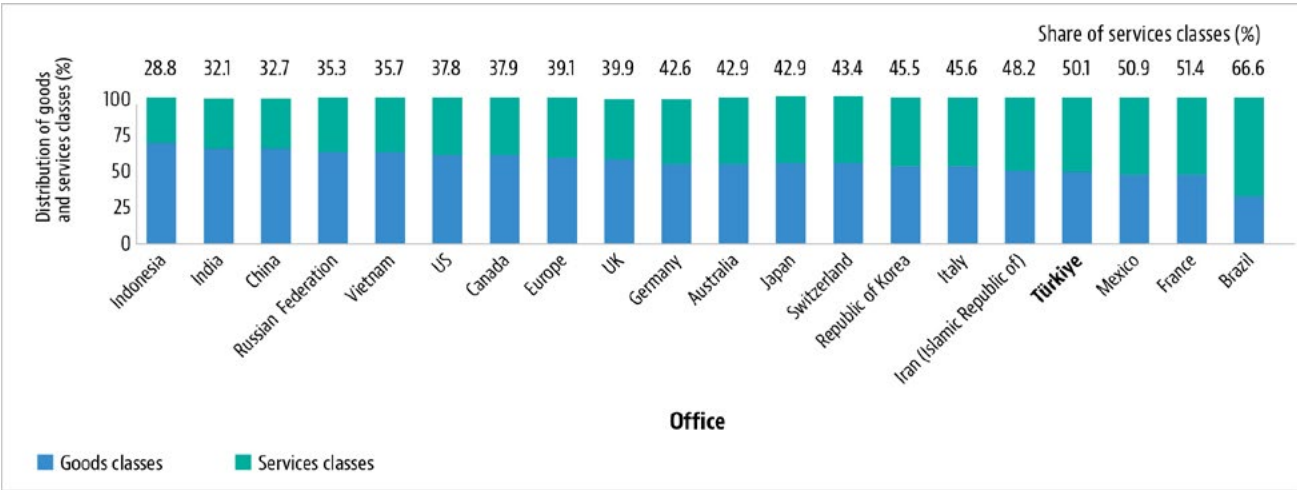

Trademark application class count for the top 20 offices, 2023

Given the sectoral distribution of trademark applications filed in Türkiye, it is seen that the services, research and technology, and agriculture sectors are the most preferred sectors. Besides, the most trademark applications in Türkiye have been filed in service classes³⁵.

Trademark applications by top three sectors at the top offices, 2023

Distribution of trademark applications by goods and services, 2023

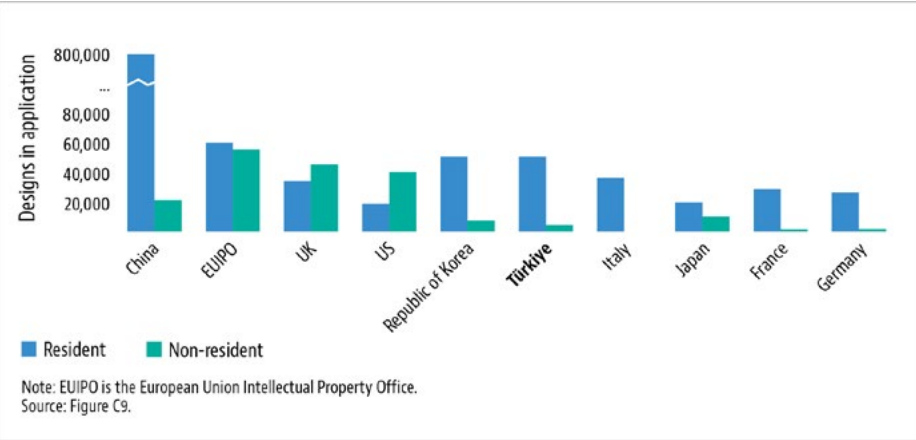
33 Ibid, page 69.

34 Ibid, page 71.

35 Ibid, page 92.

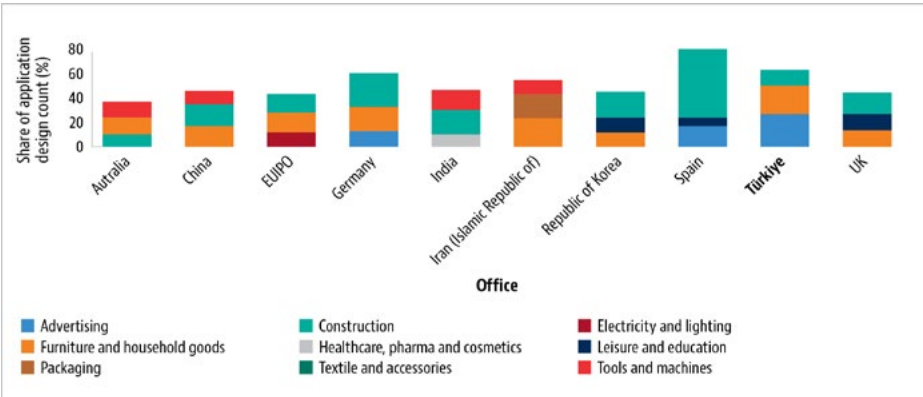
iv. Designs

Türkiye is among the top 20 countries with the highest number of design applications filed worldwide, as in trademarks. In 2023, 58,084 design applications were filed in Türkiye³⁶. However, similar to trademarks, there was a 30.9% decrease in design applications compared to the previous year³⁷. This decrease was observed among both residents and non-residents of Türkiye.

Application design counts for the top 10 offices, 2023

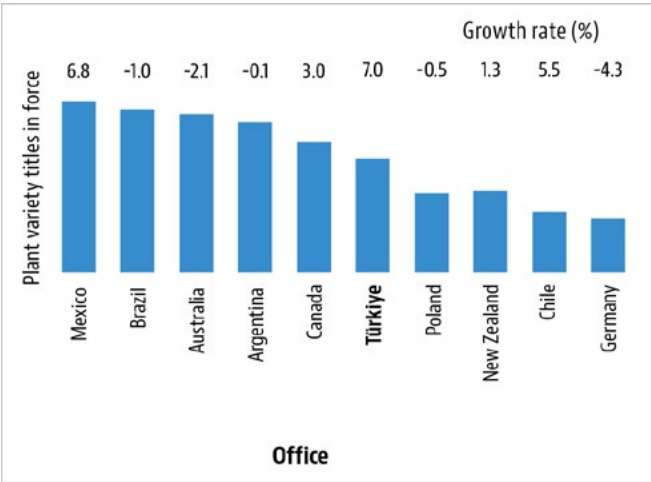
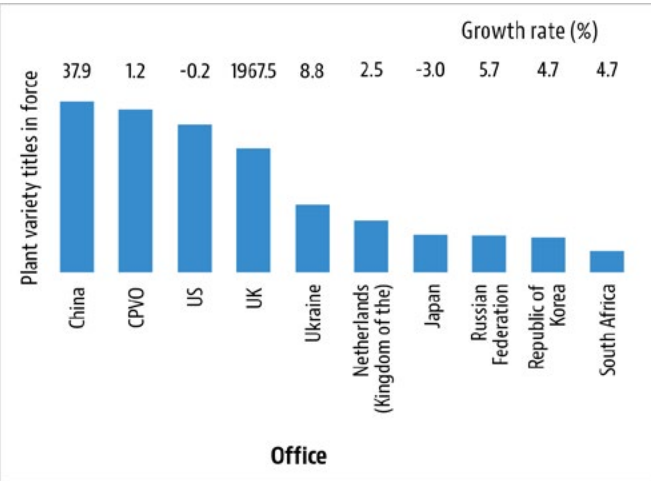
Considering the sectoral distribution of design applications filed in Türkiye, the top three sectors are advertising, furniture and household goods, and construction.

Distribution of design applications by top three sectors, 2023

v. Other Rights

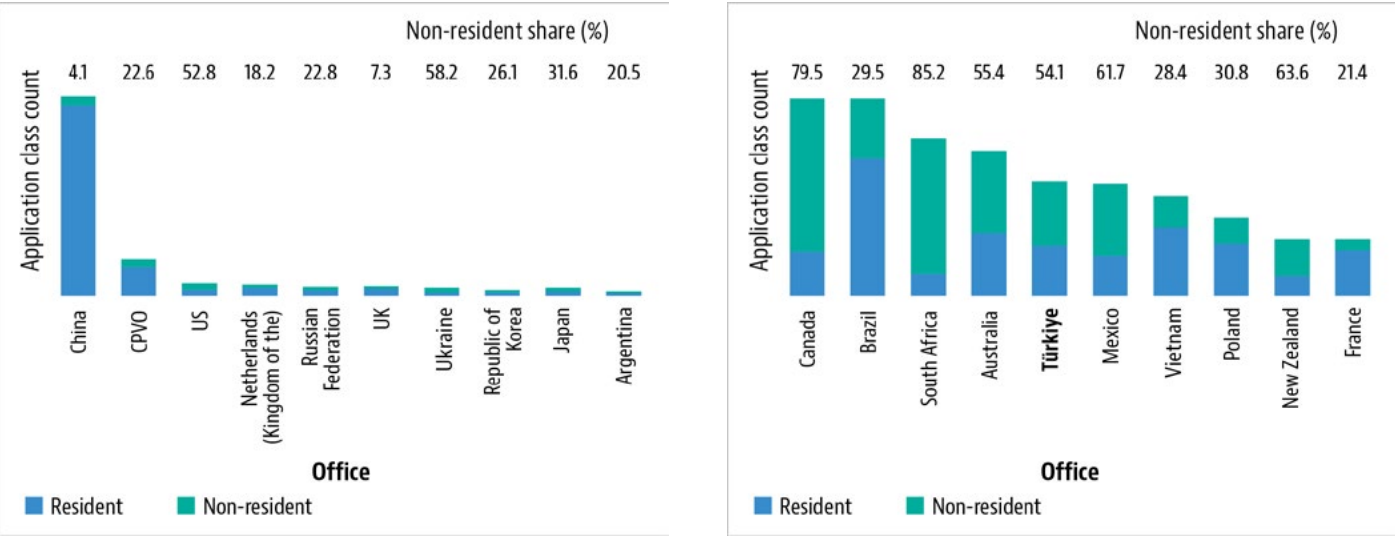
Türkiye is also among the top 20 intellectual property offices worldwide, with 233 plant variety applications³⁸. With a rate of 54.1%, it was identified that most plant variety applications were made by non-residents of Türkiye. The number of plant variety applications in force has grown by 7% compared to the previous year³⁹.

Note: CPVO is the Community Plant Variety Office of the European Union.
Source: WIPO Statistics Database, August 2024.

Plant varieties in force at selected offices, 2023

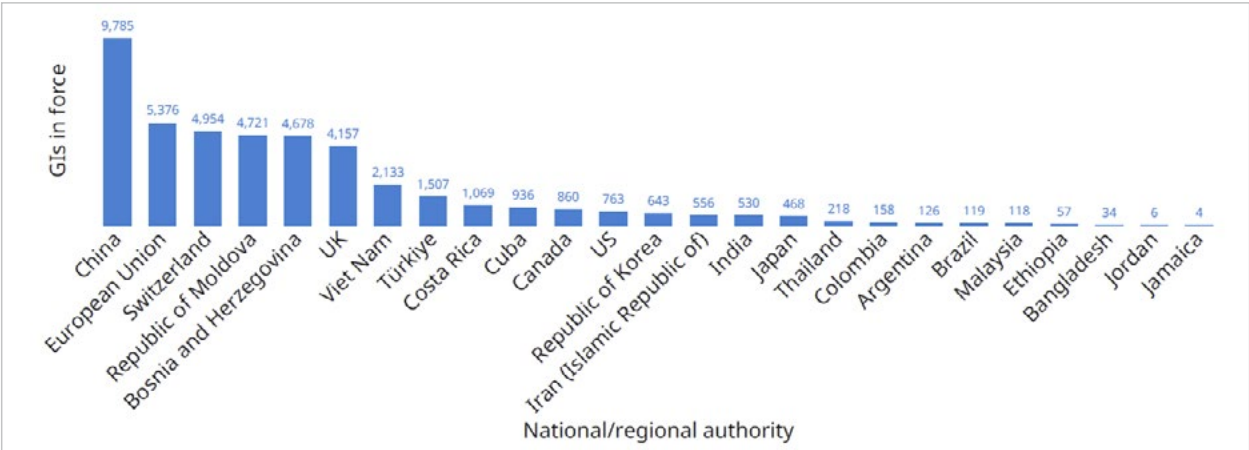
36 Ibid, sf. 139.
37 Ibid, sf. 124.
38 Ibid, page 153.
39 Ibid, page 158.

Note: CPVO is the Community Plant Variety Office of the European Union. In general, the national offices of CPVO member states receive lower volumes of applications, because applicants may choose to apply via the CPVO when seeking protection within any CPVO member state.
Source: WIPO Statistics Database, August 2024.

Plant variety applications for the top 20 offices, 2023

With regard to the data on geographical indications, 1,504 geographical indications protected under the sui generis system have been reported in Türkiye, second only to China⁴⁰.

Note: Refer to notes in table E8.
Source: WIPO Statistics Database, August 2024.

Geographical indications in force for selected national and regional authorities, 2023

3. Conclusion

WIPO’s annual World Intellectual Property Indicators reports are very important in analyzing intellectual property trends on a global scale. One of the most important findings of the 2024 report is that innovation is on the rise globally, given the four consecutive years of growth in patent applications. There has been a significant increase in patent, utility model, design and plant variety applications worldwide. Although there has been a decline in the number of trademark applications, trademarks are still the most applied for industrial property right both in Türkiye and across the world.

The report also provides details on technology trends. For example, patent applications in computer technology have continued to increase in recent years. The research and technology sector is also at the forefront of trademark applications. Patent applications related to solar, wind and other energy sources have been steadily increasing. Therefore, it is seen that the upward trend in renewable energy continues.

Daren Tang, Director-General of WIPO, has noted that demand for intellectual property rights continues to grow despite economic challenges around the world. On the other hand, this demand is becoming increasingly localized. In spite of the increase in the number of industrial property applications, the challenges of turning these applications into actual products and services remain⁴¹.

40 Ibid, page 165.

41 [World Intellectual Property Indicators Report](#).

04 Examination of the Medium-Term Program (2025-2027) and the Presidential Annual Program for 2025 within the Scope of Statistical Data, Planned Support and Incentive on Intellectual Property Rights

1. Medium-Term Program (2025-2027)

The Medium-Term Program (“**MTP**”) was published in official gazette No. 23653 Repeated Edition on 5 September 2024. The MTP was prepared by the Presidency of the Republic of Türkiye Strategy and Budget Directorate and the Ministry of Treasury and Finance to cover a three-year medium-term period and was implemented in accordance with the Presidential Decree.

The MTP, which was prepared in line with the developments in the regional and national economy over a three-year period, is intended to serve as a guide for the public and private sectors. It aims to strengthen predictability for the public and private sectors by setting macroeconomic targets and policies to be followed in economic and social fields.

The following plans have been made in the MTP with respect to intellectual property rights:

- In the rapidly evolving world of innovation and creativity, intellectual property rights stand out as cornerstones for protecting and promoting progress in various sectors. In this respect, plans directly or indirectly related to intellectual and industrial property rights have been made in the MTP.
- R&D-based investments and entrepreneurship will be supported for the development of the economy and creation of value-added investments.
- High-tech and value-added production and exports, valuation, access to finance, and commercialization mechanisms for patents, trademarks and designs will be strengthened with the aim of increasing the contribution of intellectual property assets.

- Legal infrastructure will be strengthened to increase social awareness and consciousness in the intellectual property system. The ecosystem supporting the creation of intellectual property rights will be developed, and commercialization of these rights will be accelerated.
- Protection of intellectual and property rights of high-tech investments is of crucial importance to survive in the world of international competition. The potential for domestic production of high-tech and value-added intellectual products whose share in world trade is increasing will be identified, and enterprises will be supported in this field.
- International branding activities will continue to be supported to enable companies to become global players by creating their own trademarks in foreign markets and to strengthen and sustain the image of Turkish products.
- Actions will be taken and incentives will be provided to support international branding for geographically marked products with high export potential in the international market.
- International branding strategies will continue to be developed to promote products with high export potential in foreign markets. With the actions to be taken, protection of intellectual property rights will be encouraged, and enterprises and initiatives that can compete abroad with value-added products/services will be supported.

2. 2025 Presidential Annual Program

Within the scope of the 2025 Presidential Annual Program, detailed reports on intellectual and industrial property rights and their protection were presented. Statistical information on patent, trademark, design, geographical indication and breeders’ rights applications made nationally

and internationally in the past few periods was given, and incentives made and to be made in line with growth plans were shared.

i. Data on Patent and Utility Model Applications

In the January-August 2024 period, compared to the same period of the previous year, the number of domestic patent applications increased by 0.4%, while the number of domestic utility model applications decreased by 18%. It is assessed that the decrease in the number of utility model applications is mainly due to the decrease in the number of applications made by schools affiliated with the Ministry of National Education.

In the 2023 report published by the World Intellectual Property Organization (“**WIPO**”), according to 2022 data, Türkiye ranks 12th in the world and seventh in Europe in terms of domestic patent applications. In terms of international applications, Türkiye ranks 14th with 1,914 patent applications, according to the 2023 data published by WIPO.

The Turkish Patent and Trademark Office (“**TPTO**”) has been operating as one of the 24 international research and examination authorities at WIPO since 2017. In this context, the TPTO ranked among the top nine institutions issuing the highest number of reports, with 1,826 international research reports in 2023.

ii. Data on Trademark Applications

In the January-August 2024 period, compared to the same period of the previous year, the number of domestic trademark applications decreased by 2.5%. In the 2023 report published by WIPO, according to 2022 data, Türkiye ranked fourth in the world and first in domestic trademark applications. In terms of international trademark applications, Türkiye ranked 11th with 11,701 trademark applications, according to the 2023 data published by WIPO.

iii. Data on Design Applications

In the January-August 2024 period, compared to the same period of the previous year, the number of domestic design applications decreased by 26.7%. In the 2023 report published by WIPO, according to 2022 data, Türkiye ranked second in the world and first in Europe in terms of domestic design applications. In terms of international applications, Türkiye ranks 10th with 737 design applications, according to the 2023 data published by WIPO.

iv. Data on Geographical Indication Applications and Breeders’ Rights Applications

According to 2024 data, there are 1,632 registered geographical indications, and 588 geographical indication applications are still under examination. The number of products with registered geographical indications in the European Union (“**EU**”)has reached 26, and these are listed as “*Antep Baklavası*”, “*Aydın İnciri*”, “*Aydın Kestanesi*”, “*Aydın Memecik Zeytinyağı*”, “*Antakya Künefesi*”, “*Araban Sarımsağı*”, “*Ayaş Domatesi*”, “*Bayramiç Beyazı*”, “*Bingöl Balı*”, “*Bursa Siyah İnciri/Bursa Siyahı*”, “*Bursa Şeftalisi*”, “*Çağlayancerit Cevizi*”, “*Edremit Zeytinyağı*”, “*Edremit Körfezi Yeşil Çizik Zeytini*”, “*Ezine Peyniri*”, “*Gemlik Zeytini*”, “*Giresun Tombul Fındığı*”, “*Hüyük Çileği*”, “*Malatya Kayısı*”, “*Maraş Tarhanası*”, “*Milas Zeytinyağı*”, “*Milas Yağlı Zeytini*”, “*Osmaniye Yer Fıstığı*”, “*Safranbolu Safranı*”, “*Suruç Narı*” and “*Taşköprü Sarımsağı*”. There are six traditional product name applications and 61 geographical indication applications before the EU, four of which are pending in the announcement.

The number of plant varieties under protection within the scope of breeders’ rights aiming to protect new plant varieties reached 2,491 by the end of 2023. The domestic share in this number is 49.8%.

v. Actions Taken/to be Taken to Promote the Protection of Intellectual Property Rights

In the 2025 Presidential Annual Program, incentives related to the protection of intellectual property rights are included in detail. For all stakeholders to realize the importance of protecting intellectual property rights and branding in the development of the national economy, it is important to increase intellectual property awareness and innovation culture, especially in technology companies. For this purpose, various training sessions were organized and investments were made to raise awareness of intellectual property rights through non-governmental organizations, public institutions and universities.

vi. Actions Taken/to be Taken to Promote the Protection of Industrial Property Rights

- The TPTO PATIKA “Patent Commercialize and Earn Project” was developed to ensure that the inventions made by companies are converted into patent and utility model applications and to encourage the valuation of inventions, increase the first-stage companies’ level of technological competence and carry out technology transfers. Within the scope of this project, online meetings were held with stakeholder institutions and organizations, and cooperation protocols were established. In addition, an announcement was made on the TPTO website to identify the first-stage companies to take part in the project.
- In May 2024, the TPTO initiated efforts to establish a digital academy that operates without time and space constraints. The platform, which will be available to 10,000 licensed users and will include 500 minutes of interactive and animated content, written resources and podcasts on industrial property, is planned to be commissioned by November 2024.

- In partnership with the WIPO Academy, the “Basic Industrial Property Rights” online training program is being translated into Turkish, and translation and control works are being carried out to provide open access to the whole world on the WIPO platform. The aim is to start publishing the content on WIPO’s official website in 2025.
- Within the scope of the project for the commercialization of academic inventions within the scope of the cooperation between the TPTO and WIPO, 40 of the academic venture capital companies at Karadeniz Technical University (“**KTÜ**”), which was determined as a pilot university, and other universities in the region were included in the project. In the first half of 2024, online meetings were firstly held with KTÜ, academic inventions were identified, and then a meeting was held in Trabzon with KTÜ and the rectors of regional universities, and a road map was determined. In the last quarter of 2024, the project will be implemented with 40 academic venture capital companies hosted by KTÜ, and face-to-face training sessions will be provided by WIPO and the TPTO.
- Online meetings were held for both R&D and design centers to raise industrial property awareness in R&D and design centers operating in Türkiye and to increase their industrial property applications. Following these meetings, industrial property capacity-building programs were organized, taking into account the difficulties experienced by R&D and design centers in the field of industrial property. In this context, physical training sessions were provided for design centers operating in Ankara and surrounding provinces in the first half of 2024. In the last quarter of 2024, physical training sessions for both R&D and design centers will continue to be provided according to the determined road map. At the same time, it will be ensured that the employees in R&D and design centers will also benefit from the training sessions in the TPTO Academy.
- Türk Sınai Mülkiyet Değerleme, Mühendislik ve Danışmanlık Hizmetleri A.Ş., which was established to contribute to the commercialization process of industrial property rights, especially through the valuation of industrial property assets, has been working on raising awareness, training human resources and increasing capacity since 2018. In this context, relations and collaborations are developed with universities, R&D centers, technoparks and companies of all sizes, where industrial property rights are intensively produced, to revive the commercialization ecosystem and increase the number of industrial property rights that turn into tangible value. In addition to the valuation studies carried out in this regard, events are regularly organized to raise awareness.
- The videos regarding the “Fundamental Industrial Property Rights” training program prepared in cooperation with the TPTO and the Information and Communication Technologies Authority (“**ICTA**”) have started to be published on the ICTA Academy page as of August 2024. At the end of the training, participants who are successful in the evaluation test after viewing all the content are given a certificate. Thanks to this program, it will be possible for awareness-raising activities to reach large masses simultaneously. In addition, the Intellectual Property Academy Industrial Property Training Center has taken responsibility for the activities to be carried out within the scope of the “Sector on Campus” cooperation protocol signed between the Ministry of Industry and Technology of the Republic of Türkiye and the TPTO in 2022. Training content and end-of-training outcomes were prepared for the program on “Fundamental Intellectual Property Rights” to be opened in the autumn semester of 2024-2025. As a result of the assignment made by the Council of Higher Education, studies are ongoing to open this as an elective course in the relevant faculties of Nevşehir Hacı Bektaş Veli University.

- The “IP Ambassador” project was developed to ensure that high school and university students are informed about intellectual property rights, encourage the dissemination of intellectual property awareness, bring human resources trained in intellectual property rights into the ecosystem and ensure more effective use of the TPTO Industrial Property Advisory Units. The identification and training of IP ambassadors, which is the first step of the project, is planned to be completed in the last quarter of 2024, and the presentations to be made by IP ambassadors in high schools are planned to be completed in the first half of 2025. The aim is to start the project as a pilot with the inclusion of 12 universities in Ankara and to provide industrial property training sessions to 2,500 students studying in at least 50 high schools. In addition, within the scope of the cooperation protocol signed with WIPO, the “IP Ambassador” project was submitted to WIPO.
- The Intellectual Property Academy, which was established to carry out training, consultancy, research and coordination activities for all stakeholders to help meet the need for trained personnel in intellectual property rights, continues its activities. In the January-August 2024 period, 44 online and face-to-face training sessions/seminars were held in the Intellectual Property Academy Industrial Property Training Center, and approximately 2,200 people were trained.
- Progress has been made in raising awareness in publications on intellectual property. Within the scope of the joint work between the TPTO and the Scientific and Technological Research Council of Türkiye (“TUBITAK”), content to raise awareness in the field of industrial property has been prepared in TUBITAK Science Child (tr. Bilim Çocuk) journal since April 2024, and the concepts of patent, trademark, design and geographical indication are covered in accordance with pedagogical information for children over the age of seven.
- As of September 2024, a total of 70 applications were received for the calls for the “Patent-Based Technology Transfer Support Program”

implemented by TUBITAK. A decision to was made to support 55 of these applications, and a total of 70 patents were subject to licensing with these 55 supported projects. The total budget for the supported projects is TRY 59.3 million. The “Patent-Based Technology Transfer Support Program” was converted into a continuous application program as of October 2022.

vii. Actions Taken/to be Taken to Promote the Protection of Copyrights

- Within the scope of the Copyright Training Center of the Intellectual Property Academy, 15 training and awareness-raising activities were carried out for members of the judiciary, academics, lawyers, experts, law enforcement officers, members of provincial audit commissions, collecting societies and artists, and 910 people benefited from the training sessions. In cooperation with the Copyright Training Center and the Justice Academy of Türkiye, seminars for judges and prosecutors and training programs for managers and staff of collecting societies are given importance.
- To enable the licensing activities carried out by collecting societies in the field of copyright in Türkiye, efforts are underway to update the Regulation on the Procedures and Principles Regarding the Use and/or Transmission of Works, Performances, Productions and Broadcasts. In the amendment of the Regulation, the relevant parties’ opinions and needs are considered on issues such as the classification of the locations that will receive copyright licenses, the execution of license agreements and the functioning of the conciliation commission to be established in disputes over tariffs.
- The Professional Unions Informatics System contains information on nearly 40,000 holders and 2,141,588 works. It was established to carry out the membership, documentation, licensing and distribution processes of collecting societies in the field of copyrights through an automation system and to create a database of transactions.

- Support for the development of the institutional capacities of copyright-based cultural industries and collective rights management organizations has continued. In this context, financial support was provided to 20 projects developed by 14 collecting societies as of September 2024 to improve their institutional capacities and licensing activities.
- The Ministry of Culture and Tourism of the Republic of Türkiye provides financial support to projects for cultural industries to strengthen the intellectual property system and to carry out cultural and artistic activities. In this context, as of September 2024, financial support was provided to 107 projects submitted by real and legal persons operating in the field of culture and arts.
- As a result of the studies carried out to diversify the existing records, data and national statistics on the cultural industries subject to copyrights, the “Report on the Measurement of the Contribution of Copyright-Based Industries to the National Economy”, which constitutes an important part of the cultural industries, was prepared. This report is significant in terms of showing our country’s current situation and potential. As a result of the work carried out with the Turkish Statistical Institute, it is planned that the main economic indicators in the report will be prepared annually and shared with the public.

Effective protection of intellectual property rights is very important for both the public and private sectors in order to compete with foreign competitors. In this context, the 2025 Presidential Annual Program aims to raise awareness in the field of intellectual property rights; effectively protect the rights of domestic entrepreneurs, artists and producers; support the creation of value-added global brands; and fight against violations of rights.

01 İdari İptal Taleplerinin Bekletici Mesele Yapılması: Yakın Tarihli Bir TÜRKPATENT YİDK Kararı Üzerine Değerlendirmeler¹

1. Markaların İdari İptali Kurumu ve Süregelen Belirsizlik

6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu ("**SMK**") 10 Ocak 2017 tarihli ve 29944 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. SMK ile hayatımıza "markaların idari iptali" kurumu girmiş², SMK'nın 26. maddesinde belirtilen şartların varlığı halinde, talep üzerine markanın iptaline Türk Patent ve Marka Kurumu ("**TÜRKPATENT**") tarafından karar verileceği düzenlenmiştir. Bununla birlikte SMK m. 192/1 ile, SMK m. 26 hükmünün yedi yıl sonra (yani 10 Ocak 2024'te) yürürlüğe gireceği, SMK geçici m. 4 ile de yürürlük tarihine kadar iptal yetkisinin mahkemeler tarafından kullanılacağı düzenlenmiştir.

24 Nisan 2017 tarihli ve 30047 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Sınai Mülkiyet Kanununun Uygulanmasına Dair Yönetmelik, markaların idari iptaline ilişkin herhangi bir düzenleme içermemektedir. Bu nedenle TÜRKPATENT'e verilen yetkinin uygulanmasına dair usul ve esasları belirleyen bir yönetmeliğin yürürlüğe gireceği beklentisi doğmuş, bu amaçla TÜRKPATENT tarafından hazırlanan "Sınai Mülkiyet Kanununun Uygulanmasına Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik Taslağı" ("**Taslak Yönetmelik**"), 20 Ekim 2023 tarihinde görüşe açılmış³ ve görüşlerin 3 Kasım 2023 tarihine kadar TÜRKPATENT'e bildirilmesi talep edilmiştir.

SMK m. 26 hükmü 10 Ocak 2024 tarihinde yürürlüğe girmiş ve o tarihten sonra artık mahkemeler nezdinde markaların iptali talebiyle dava açma imkânı kalmamıştır. İptal talepleri TÜRKPATENT nezdinde EPATS sistemi üzerinden yapılabilmekle birlikte halihazırda incelenmemektedir. SMK m. 26 hükmünün yürürlüğe girdiği ilk aylarda -iptal talebinin

ücreti belirlenmemiş olduğundan- talep herhangi bir ücret ödemediği yapılabilmekteydi. 2024 yılı içerisinde ücret belirlenmiş⁴ ve talep sahiplerine ödeme yapılması yönünde tebligatlar gönderilmiş, 31 Aralık 2024 tarihine kadar ödemenin yapılmamış olması halinde taleplerin yapılmamış sayılacağı bildirilmiştir. Ancak iptal talepleri TÜRKPATENT çevrimiçi sistemine yansımadağı gibi -yazarın bilgisi dahilinde- iptal talebine konu marka sahiplerine herhangi bir bildirim yapılmamış, bir başka ifadeyle taleplere ilişkin başkaca bir işlem şu ana kadar gerçekleştirilmemiştir.

Markanın idari iptali kurumunun hayatımıza girmesi üzerinden sekiz yıl, kanunen uygulanmaya başladığı tarihten de bir yılı aşkın bir süre geçmesine karşın, marka hukukunun son derece önemli bu kurumu (iptal davası imkânı kalmadığından) yeniden işlerlik kazanmayı beklemektedir. Bu yazının konusu TÜRKPATENT Yeniden İnceleme ve Değerlendirme Kurulu ("**YİDK**") kararı da iptal talebinin karara itiraz incelenmesinde bekletici mesele yapılması talebinin reddine ilişkindir.

2. İdari İptal Talebinin Bekletici Mesele Yapılması Talebinin Reddine İlişkin YİDK Kararı

YİDK kararına konu olayda, Madrid Protokolü kapsamında yapılan uluslararası bir marka başvurusu 18 Mart 2024 tarihinde SMK m. 5/1(ç) uyarınca önceki tarihli bir marka tesciline dayalı olarak reddedilmiştir. Başvuru sahibi, önceki tarihli markaya karşı TÜRKPATENT nezdinde iptal talebinde bulunmuş, karara itiraz dilekçesinde de iptal işlemi sonuçlanıncaya kadar başvuru hakkındaki karara itiraz incelemesinin bekletilmesini talep etmiştir.

¹ Bu hukuk bülteni ilk olarak 4 Şubat 2025 tarihinde IPR Gezgin'i'nde yayınlanmıştır.

² Konuya ilişkin kapsamlı bir çalışma için bkz: Zeynep Bahadır, "Markaların İdari İptal Prosedürü", Ankara Barosu Dergisi, 2017/4, sf. 81-104. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/542383>.

³ <https://www.turkpatent.gov.tr/duyurular/>.

⁴ 2025 yılı için marka iptal talebi ücreti 28.150 TL'dir.

16 Ocak 2025 tarihli YİDK kararı ile bu talep reddedilmiş ve işin esasına geçilerek karar verilmiştir. YİDK'nın talebin reddine ilişkin iki temel gerekçesi bulunmaktadır.

Türk Patent ve Marka Kurumu Yeniden İnceleme ve Değerlendirme Dairesi Kurulları Yönetmeliğinin ("**YİDK Yönetmeliği**") "Kurul kararları" başlıklı 6. maddesinin 3. fıkrası şu şekildedir: "Kurul, karara etki edecek bir konunun bekletici sorun yapılması hakkında ara karar verebilir." İlgili hükmün lafzından anlaşılabileceği üzere, Kurul'un bir konunun bekletici sorun yapılması hakkında bağlı bir yetkisi, yükümlülüğü bulunmamakta olup bu konuda Kurul'a takdir yetkisi bırakılmış durumdadır. Kurul, söz konusu iptal talebi hakkında makul bir süre beklemiş olmakla birlikte, karara itiraz dilekçesinin sunulduğu tarihten itibaren geçen beş ayı aşkın süre zarfında söz konusu iptal talebi hakkında henüz Markalar Dairesince bir karar verilmemiş olması, SMK'nın markanın iptaline ilişkin hükümlerinin uygulanmasına yönelik Yönetmelik düzenlemelerinin henüz yürürlüğe girmemiş olması karşısında Markalar Dairesince iptal talebine ilişkin kararın ne zaman verileceğinin mevcut durumda öngörülebilir olmaması (...).

Öncelikle TÜRKPATENT'in bir konunun bekletici sorun yapılması hakkında takdir yetkisi olmakla birlikte, bu takdir yetkisi belirli sınırlar çerçevesinde kullanılacaktır. IPR Gezgini'nde yakın zamanda ele alınan⁵ bir kararda, Ankara 5. Fikri ve Sınai Haklar Hukuk Mahkemesi idarenin takdir hakkını kullanırken, her halükârda idari işlemlerin nihai amacı olan "kamu yararı" unsurunu gözeterek değerlendirme yapması gerektiğine hükmetmiştir.

YİDK kararında talebin reddine ilişkin ilk gerekçe, aradan geçen sürede Markalar Dairesi Başkanlığı tarafından henüz bir karar verilmemiş olduğudur. İlk olarak Taslak Yönetmelik'te iptal taleplerini inceleyecek birime atıfta bulunulmamıştır. 2024 yılında düzenlenen bir sempozyumda iptal taleplerinin ilk aşamada Markalar Dairesi Başkanlığı, ikinci aşamada Yeniden İnceleme ve Değerlendirme Dairesi Başkanlığı tarafından ele alınacağı bilgisi paylaşılmıştır. YİDK kararından da iptal taleplerine ilişkin ayrı bir daire kurulmayacağı, taleplerin Markalar Dairesi Başkanlığı tarafından inceleneceği anlaşılmaktadır.

SMK m. 26 hükmü 10 Ocak 2024 tarihinde yürürlüğe girmiş ve aradan 1 yılı aşkın süre geçmiştir. SMK'nın ilk yürürlük tarihi olan 10 Ocak 2017 esas alındığında aradan 8 yılı aşkın bir süre geçmiştir. Taslak Yönetmeliğin paylaşılması üzerinden de 15 ayı aşkın bir süre geçmiştir. YİDK kararında henüz ilgili yönetmelik düzenlemelerinin yürürlüğe girmemiş olmasından bahisle iptal talebine ilişkin kararın ne zaman verileceğinin öngörülebilir olmadığına atıfta bulunulmuştur. Bu hususta hiçbir tasarrufu bulunmamasına karşın belirsizliğin sonucuna başvuru sahibi katlanmak durumunda bırakılmaktadır. Eğer 10 Ocak 2024 tarihinden itibaren iptal talepleri incelemeye alınmış olsaydı, YİDK kararı tarihi itibarıyla iptal talebine ilişkin bir karar muhtemelen verilmiş olacaktı. İptal talebine ilişkin karar da esasa ilişkin verilecek karara doğrudan etki edebilecekti.

Bu tartışmanın idare hukukçuları tarafından yapılması daha doğru olacaksa da markaların idari iptali kurumunun işlerlik kazanabilmesi için yetkinin uygulanmasına yönelik usul ve esasları belirleyen bir yönetmeliğin mutlaka yürürlüğe girmesi gerekip gerekmediği hususu ayrı bir soru işaretidir. Türk Medeni Kanunu m. 1/1 uyarınca "Kanun, sözüyle ve özüyle değiştiği bütün konularda uygulanır". SMK m. 26 düzenlemesi ayrıntılı olup esasa ilişkin hükümlerin yanı sıra usul yönünden de (örneğin tarafların tabi olduğu süreler gibi) hükümler içermektedir. SMK geçici

m. 4'te de iptal yetkisinin "anılan maddedeki usul ve esaslara göre" mahkemeler tarafından kullanılacağı düzenlenmiştir. Öte yandan SMK'nın pek çok hükmünde belirli bir hususa ilişkin usul ve esasların yönetmelikle belirleneceği açıkça öngörülmüştür (Örneğin muvafakatname; başvuru, sınıflandırma ve bölünme; rüçhan hakkı talebi; yayıma itiraz; sicile kayıt, yayım ve tescil işlemleri; teknik şartname gibi). SMK m. 26'da bu yönde bir hüküm bulunmadığı gibi, Taslak Yönetmelik'te yer alan hükümlerinin çoğunluğu SMK m. 26 ile aynı doğrultudadır.

YİDK'nın talebin reddine ilişkin ikinci gerekçesi aşağıdaki gibidir:

Öte yandan, inceleme konusu başvurunun Madrid Protokolü çerçevesinde Türkiye'nin akit taraf olarak belirlendiği uluslararası bir başvuru olması, söz konusu Protokol hükümleri uyarınca uluslararası başvuruların akit taraf Ofisleri tarafından belirli süreler içerisinde neticelendirilmesi gerekmesi (Türkiye bakımından ret kararlarının bildirim süresi 18 aydır), bu süreye uyulmaması halinde Madrid Protokolü m. 4/1-(a) uyarınca zımni kabul (Türkiye'de tescil) sonucunun ortaya çıkacağı, somut olayda da iptal talebinin kabulü halinde başvurunun yayınlanması ve bu yayına üçüncü kişilerce itiraz edilmesi durumunda, ilgili sürelerin aşılmış olmasından ötürü Kurum'un yayına itiraz üzerine SMK m. 6 kapsamında bir ret kararı vermesinin mümkün olmayacağı, bu şekilde yeni ve farklı bir madde hükmüne dayanan olası bir ret kararının ilgili Protokol hükmü uyarınca hukuki bir sonuç doğurmayacağı ve Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü tarafından geçerli kabul edilmeyecek olması karşısında, somut olayda iptal talebinin neticesi beklenilmeksizin mevcut hukuki durum çerçevesinde karara itirazın incelenmesi gerektiği kanaatine varılmış ve işin esasına geçilmiştir.

⁵ <https://iprgezgini.org/2024/11/07/turkpatentin-bekletici-sorun-yapma-yetkisinin-sinirlarina-iliskin-bir-yargi-karari-incelemesi/>.

YİDK kararına konu olan marka uluslararası bir başvuru olduğundan, YİDK’nın da belirttiğı üzere Madrid Protokolü’nden kaynaklanan bir zaman baskısı söz konusudur. Ancak bu zaman baskısı da, markaların idari iptali taleplerinin işlerlik kazanamamış olmasıyla bir derece bağlantılıdır.

Uluslararası marka başvurularına yönelik Madrid Protokolü’nden kaynaklı bir zaman baskısı söz konusu olsa da ulusal marka başvuruları için bu tür bir kısıtlama bulunmamaktadır. YİDK’nın SMK m. 5/1() kapsamında verilen kararlara itirazlara ilişkin son dönemde verdiği başka kararlarda da örneğın muvafakatname alınması veya ret gerekçesi markanın başvuru sahibine devredilmesi için beklenen makul sürenin beş ay olduğu ve TÜRKPATENT’in işlemlerini makul süreyi aşacak düzeyde bekletme zorunluluğı bulunmadığı ifade edilmektedir. Ulusal marka başvuruları yönünden de iptal taleplerine ilişkin makul bekleme süresi beş ay olarak mı değerlendirilecektir ve bu süre içinde -işlerlik kazandıktan sonra- iptal taleplerine ilişkin karar verilecek midir? İptal talepleri incelenmeye başladığında talepler TÜRKPATENT’e sunum sırasıyla ele alınacaksa, ilk etapta oluşacak dosya yükü nedeniyle sistemin tam olarak işlerlik kazanmasının zaman alması beklenebilir.

Öte yandan iptal talepleri ilk aşamada Markalar Dairesi Başkanlığı, ikinci aşamada Yeniden İnceleme ve Değerlendirme Dairesi Başkanlığı tarafından ele alınacaksa ve iptal talebine ilişkin ilk aşamada karar verilmiş ve bu karara itiraz incelemedeyse, YİDK’nın -makul bekleme süresinden bağımsız olarak- kendi yapacağı incelemeyi beklemesi gerektiğı düşünülebilir. Son olarak Taslak Yönetmelik uyarınca “TÜRKPATENT tarafından verilen nihai iptal kararları Sicile kaydedilir ve Bültende yayımlanır”. Bu durumda YİDK tarafından iptal talebine ilişkin verilen nihai karar hemen sonuç doğuracağından, YİDK kararına karşı dava açılrsa dahi bu dava sonucunun -davanın hangi aşamada olduğu fark etmeksizin- beklenilmeyeceğı ve dolayısıyla YİDK’nın yapacağı incelemeyi etkilemeyeceğı öngörülebilir.

3. Sonuç

Fikri ve sınai mülkiyet hukuku alanında faaliyet gösteren tüm paydaşların aynı temenniye sahip olduğu bilinciyle, markaların idari iptali kurumunun en kısa sürede işlerlik kazanmasını, belirsizliklerin giderilmesini ve SMK’nın markanın iptaline ilişkin hükümlerinin uygulanmasına yönelik yönetmelik düzenlemelerinin en kısa sürede yürürlüğe girmesini temenni ederiz.

02 Avrupa Birliği Tasarım Hukuku Reformu: Yenilikler ve Etkileri⁶

1. Giriş

Milenyum sonrası dönemde yaşanan teknolojik gelişmeler ve bu gelişmelerin hayatımızın hemen her alanına etkileri herkesin malumudur. Akıllı telefonlardan tabletlere, insansı robotlardan yapay zekaya, NFT’lerden 3D yazıcılara, sanal dünyalardan kuantum bilgisayarlara ve dijital nesnelere kadar geniş bir yelpazede hemen her gün yeni teknolojik ilerlemeler kaydedilmektedir. Bu gelişmelerin günlük hayatımıza olduğu gibi ve belki de daha fazla hukuki sistemlere ve özellikle fikri ve sınai mülkiyet hukukuna etkisi bulunmaktadır.

Patent hukukunda yapay zekanın buluşçu olup olmayacağı, marka hukukunda dijital nesnelerde marka koruması gibi teknolojinin doğal süreçte getirdiği tartışmaların tasarım hukukunda da yansımaları bulunmaktadır. Bu kapsamda, 10 Kasım 2020 tarihinde neredeyse 20 yıllık bir geçmişi olan Avrupa Birliği (“AB”) tasarım hukukuna ilişkin mevzuatın modernizasyonu çalışmaları başlatılmış, süreç

- Tasarımların hukuki korumasına ilişkin 23 Ekim 2024 tarihli ve 2024/2823 sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifi⁷ (“**Tasarım Direktifi**”) ve
- Topluluk tasarımlarına ilişkin 6/2002/EC sayılı Konsey Tüzüğü’nü tadil eden ve 2246/2002/EC sayılı Komisyon Tüzüğü’nü yürürlükten kaldıran 23 Ekim 2024 tarihli ve 2024/2822 sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Tüzüğü’nün⁸ (“**AB Tasarım Tüzüğü**”)

18 Kasım 2024 tarihli AB Resmî Gazetesi’nde yayımlanması ve yayımdan itibaren 20 gün sonra yürürlüğe girmesi ile tamamlanmıştır⁹.

AB üyesi ülkeler, Tasarım Direktifi’ni 9 Aralık 2027 tarihine kadar ulusal hukuklarına aktarmak için gerekli iç düzenlemeleri yapmakla yükümlüdürler. AB Tasarım Tüzüğü ise, AB üyesi ülkeler tarafından ayrıca iç hukuka aktarılmaya gerek kalmadan 1 Mayıs 2025 tarihinden itibaren (bir kısım düzenlemeler 1 Temmuz 2026 tarihinden itibaren) uygulanmaya başlayacaktır.

Tasarım yoğun sektörler AB gayri safi yurtiçi hasılasının yaklaşık 16%’sını ve AB nezdindeki tüm işlerin 14%’ünü oluşturmaktadır. Dolayısıyla AB tasarım hukuku reformunun tasarımcılar ve tasarım yoğun sektörler başta olmak üzere ilgili paydaşlar açısından önemli etkileri olması beklenmektedir.

2. Tasarım Direktifi ve AB Tasarım Tüzüğü ile Getirilen Yenilikler

AB tasarım hukuku reform paketinin gerekçelerinde, reformun temel hedefleri olarak tasarım tescil sisteminin basitleştirilmesi, daha erişilebilir ve verimli hale getirilmesi ile piyasadaki yeni teknolojilerle ilgili gelişmeler ışığında hukuki çerçevenin güncellenmesi gösterilmiştir.

i. Yeni Terminoloji – Avrupa Birliği Tasarımı

AB üyesi ülkelerin ulusal hukuklarında mevcut tasarım korumasına ek olarak, üniter nitelikte olan ve AB genelinde geçerli tasarım korumasını ifade eden “Topluluk Tasarımı” tanımı “Avrupa Birliği Tasarımı” olarak değiştirilmiştir. Bu değişiklik “Avrupa Birliği Markası” tanımıyla da uyumludur¹⁰.

⁶ Bu hukuk bülteni ilk olarak Fikri Gündem dergisinin Aralık 2024 tarihli 30. sayısında yayınlanmıştır.

⁷ [Direktif – AB – 2024/2823 – EN – EUR-Lex.](#)

⁸ [Tüzük – AB – 2024/2822 – EN – EUR-Lex.](#)

⁹ Ayrıca bkz: EUIPO, “Design Legislative Reform”. [Design Legislative Reform](#) ve [Design Reform – EUIPO](#).

¹⁰ Avrupa Birliği Markasına ilişkin 14 Haziran 2017 tarihli ve 2017/1001 sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Tüzüğü, m. 1/1.

Bu değişiklikle bağlantılı olarak “Topluluk Tasarımı Mahkemesi”, “Avrupa Birliği Tasarım Mahkemesi” olarak yeniden adlandırılmıştır”.

ii. Dijital Nesneler

Metaverse, sanal dünyalar, dijital nesneler, sanal gerçeklik oyunları gibi teknolojik ilerlemelerin fikri ve sınai mülkiyet hukuku kapsamında nasıl korunacağına ilişkin tartışmalar süregelmektedir¹¹. Bu doğrultuda hem Tasarım Direktifi hem de AB Tasarım Tüzüğü tasarım korumasını genişleterek sanal/dijital nesne ve ürünleri de koruma kapsamına dahil etmiştir.

Tasarım, bir ürünün tamamının veya bir kısmının, özellikle çizgiler, konturlar, renkler, şekil, doku ve/veya malzemeler olmak üzere ürünün kendisinin ve/veya dekorasyonunun özelliklerinden kaynaklanan ve bu özelliklerin hareketi, geçişi veya diğer her türlü animasyonu da içeren görünümü olarak tanımlanmıştır¹².

Ürün ise fiziksel bir nesnede somutlaşıp somutlaşmadığına veya fiziksel olmayan bir biçimde gerçekleşip gerçekleşmediğine bakılmaksızın, bilgisayar programı dışındaki herhangi bir endüstriyel veya el sanatı ögesi olarak tanımlanmıştır ve aşağıdakileri de kapsar:

- Ambalajlar, eşya setleri, bir iç veya dış ortam oluşturma amaçlanan eşyaların mekansal düzenlemeleri ve birleşik bir ürüne monte edilmesi amaçlanan parçalar;
- Grafik çalışmalar veya semboller, logolar, yüzey desenleri, tipografik yazı karakterleri ve grafik kullanıcı arayüzleri¹³.

Bu yeni tanımlarla uyumlu olarak Tasarım Direktifi m. 26/1 uyarınca tasarım başvurularında görsel reproduksiyon, statik, dinamik veya animasyonlu olabilir ve çizimler, fotoğraflar, videolar, bilgisayar görüntülemesi veya bilgisayar modellemesi dahil olmak üzere genel olarak mevcut teknoloji kullanılarak uygun herhangi bir yolla gerçekleştirilebilir.

iii. Çoklu Başvurular ve Ücretler

AB tasarım başvuruları, AB Tasarım Tüzüğü m. 35/1 uyarınca yalnızca Avrupa Birliği Fikri Mülkiyet Ofisi (“**EUIPO**”) nezdinde yapılabilecektir. AB tasarım başvuruları yönünden basitleştirilmiş bir ücret rejimi öngörülmüş, ancak yenileme ücretleri özellikle 3. ve 4. yenilemeler yönünden önemli ölçüde arttırılmıştır. Bu politika ile tasarım başvurularının kolaylaştırılması ve fakat piyasada gerçekten kullanılan tasarım tescillerinin tescilli kalmaya devam etmesi hedeflenmektedir.

Çoklu tasarımlara ilişkin yeni düzenleme ile tasarımların dahil edilmesinin veya uygulanmasının amaçlandığı ürünlerin hepsinin Locarno Sınıflandırması’nın¹⁴ aynı sınıfına ait olması şartına tabi olmaksızın, birden fazla tasarımın tek bir çoklu başvuruda birleştirilmesine izin verilmektedir. AB tasarım başvuruları yönünden en fazla 50 tasarım bir tek başvuruda birleştirilebilir. Bu değişiklikle tasarımcılar farklı Locarno sınıfına dahil olan birden fazla tasarımı aynı başvuruda birleştirebileceklerinden, tescil ücretlerinde fiili bir azalma olacak, bu da tasarım tescil başvurusu sayısının artmasına yol açacaktır.

Türk hukukunda, SMK m. 61/7 uyarınca çoklu başvurularda, süslemeler hariç olmak üzere, tasarımın kullanıldığı veya uygulandığı her bir ürünün, aynı Locarno sınıfında dâhil olması gerekmektedir.

iv. Tasarım Haklarına Yeni Sınırlamalar

Tasarım Direktifi m. 18/1 ve AB Tasarım Tüzüğü m. 20/1 ile tasarım hakkının kapsamına iki yeni sınırlama öngörülmüştür. Bu doğrultuda “bir ürünün tasarım hakkı sahibine ait olduğunu belirtmek veya bu ürüne atıfta bulunmak amacıyla gerçekleştirilen eylemler” ile “yorum, eleştiri veya parodi amacıyla gerçekleştirilen eylemler” tasarım hakkı koruma kapsamı dışında bırakılmıştır. İlk sınırlama ürünlerin birlikte çalışabilirliğini sağlamayı amaçlarken, ikinci sınırlama ifade özgürlüğünü korumayı hedeflemektedir.

Türk hukukunda, SMK m. 59/3 (c) hükmü uyarınca ticari uygulamadaki dürüstlük kuralları ile bağdaşır olmak, tasarımın normal kullanımını gereksiz şekilde tehlikeye sokmamak ve kaynak göstermek şartları ile eğitim veya referans amaçlı çoğaltmalar tasarım hakkının kapsamı dışında bırakılmış ve fakat Tasarım Direktifi m. 18/1 ve AB Tasarım Tüzüğü m. 20/1 ile öngörülen sınırlamalar ile paralel bir sınırlama öngörülmemiştir.

v. Tasarım Özelliklerinin Görünürlüğü

Tasarım Direktifi ve AB Tasarım Tüzüğü ile bir ürünün tasarım özelliklerinin kullanım sırasında görünür olup olması gerekip gerekmediği hususu açıklığa kavuşturulmaktadır. Bu kapsamda görünürlük gerekliliğinin yalnızca birleşik ürünlerin bileşen parçaları için gerekli olduğu ve genel görünürlük şartının mevcut olmadığı açıkça düzenlenmiştir. Daha önce tartışmalı olan bu hususta Genel Mahkeme, T-494/12 sayılı ve 9 Eylül 2014 tarihli kararında¹⁵ “

şeklini haiz, bir kurabiyein çikolata dolgusuna ilişkin tasarım tescil talebini reddetmiştir.

¹¹ Marka hukuku ile ilgili tartışmalar için örneğin bkz: <https://iprgezgini.org/2022/09/30/fiziksel-mal-ve-hizmetler-icin-yapilan-marka-tescilleri-metaverselerde-koruma-saglamaya-yetecek-mi-usptonun-gucci-ve-prada-kararlari-bu-konuya-isik-tutuyor/>.

¹² 6769 Sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu (“**SMK**”) m. 55/1 uyarınca tasarım, “Ürünün tümü veya bir parçasının ya da üzerindeki süslemenin çizgi, şekil, biçim, renk, malzeme veya yüzey dokusu gibi özelliklerinden kaynaklanan görünümüdür.” şeklinde tanımlanmıştır.

¹³ SMK m. 55/2 uyarınca ürün, “Bilgisayar programları hariç olmak üzere, endüstriyel yolla veya elle üretilen herhangi bir nesnenin yanı sıra birleşik bir ürün veya bu ürünü oluşturan parçaları, ambalaj gibi nesneleri, birden çok nesnenin bir arada algılanan sunumlarını, grafik sembolleri ve tipografik karakterleri ifade eder.” şeklinde tanımlanmıştır”.

¹⁴ Bkz. <https://www.wipo.int/classifications/locarno/en/>.

¹⁵ [CURIA – Dokümanlar](#).

AB Tasarım Tüzüğü Gerekçe m. 13¹⁶ uyarınca bir AB tasarımının tescili için yapılan bir başvuruda görünür bir şekilde gösterilmesinin yanı sıra, bir ürünün tasarım özelliklerinin tasarım korumasından yararlanması için herhangi bir zamanda veya herhangi bir kullanım durumunda görünür olması gerekmez. Bu ilkenin istisnası, birleşik bir ürünün normal kullanımı sırasında görünür kalması gereken bileşen parçalarının tasarım korumasında söz konusudur.

vi. Kültürel Miras

Tasarım Direktifi m. 13/3 uyarınca, AB üyesi ülkeler, bir tasarım başvurusunun ulusal çıkarları ilgilendiren kültürel mirasa ait unsurların tamamen veya kısmen yeniden üretimini içermesi halinde tescilin reddedileceğine ilişkin düzenleme yapabileceklerdir. Eğer tasarım tescil edilmişse, bu durum bir hükümsüzlük sebebi olarak da öngörülebilecektir. Tasarım Direktifi Gerekçe m. 26'da kültürel mirasa örnek olarak anıtlar, bina kompleksleri, eski eserler, el sanatları ve kostümler verilmiştir.

vii. Yedek Parça Koruması

Avrupa Yeşil Mutabakatı¹⁷ kapsamında ürünlerin tamir edilebilir olması, sürdürülebilir bir ekonominin merkezinde yer almaktadır. Tasarım Direktifi Gerekçe m. 33 ila 35 arasında vurgulandığı üzere, tasarımı içeren veya tasarımın uygulandığı ürünün birleşik bir ürünün şekle bağlı bir bileşen parçasını oluşturduğu durumlarda¹⁸, birleşik bir ürünün orijinal görünümünü geri kazandıracak şekilde onarılmasına izin vermek amacıyla korunan tasarımların kullanımına ilişkin AB üyesi ülkelerin

ulusal hukuklarındaki farklılıklar, AB iç pazarının kuruluşunu ve işleyişini doğrudan etkilemekte, iç pazarda rekabeti ve ticareti bozucu etki yapmakta ve hukuki belirsizliğe yol açmaktadır.

Bu nedenle, Tasarım Direktifi m. 19, halihazırda AB Tasarımları yönünden uygulanmakta olan hüküm¹⁹ ile benzer "onarım maddesi" ile²⁰ AB üyesi ülkelerin ulusal tasarım hukuklarının yeknesaklaştırılmasını hedeflemektedir. Bu kapsamda, bileşen parçanın tasarımının görünümüne bağlı olduğu birleşik bir ürünün bileşen parçasını oluşturan ve orijinal görünümünü geri kazandırmak için²¹ söz konusu birleşik ürünün onarımı amacıyla kullanılan tescilli bir tasarıma koruma verilmemektedir.

Bu onarım hükmü tasarım hakkı ihlali iddiasına karşı bir savunma olarak öngörülmüştür. Onarım savunması, tüketicileri, (yanlış yönlendirilmemeleri ve) onarım için kullanılabilecek rakip ürünler arasında bilinçli bir seçim yapabilmeleri için, birleşik ürünün onarımı amacıyla kullanılacak ürünün ticari menşei ve üreticisinin kimliği hakkında ürün üzerinde açık ve görünür bir şekilde veya başka bir uygun biçimde usulüne uygun olarak bilgilendirmeyen birleşik bir ürünün üreticisi veya bileşen parçasının satıcısı tarafından ileri sürülemez.

Bununla birlikte birleşik bir ürünün bileşen parçasının üreticisi veya satıcısının, ürettikleri veya sattıkları bileşen parçalarının nihai olarak son kullanıcılar tarafından yalnızca birleşik ürünün orijinal görünümünü geri kazandıracak şekilde onarım amacıyla kullanılacağını garanti etmesi gerekmemektedir²².

Yedek parçalara 8 Aralık 2024 tarihinden önce tasarım koruması sağlayan ulusal hukuk sistemleri için, ilgili AB üyesi ülke 8 Aralık 2024 tarihinden önce tescil başvurusu yapılmış tasarımlar için bu korumayı 9 Aralık 2032 tarihine kadar sağlamaya devam edecektir.

Türk hukuku kapsamında ise SMK m. 59/4 uyarınca birleşik ürünün görünümüne bağımlı olan parçaların, birleşik ürüne orijinal görünümünü yeniden kazandırmak üzere onarım amacıyla ve bu parçaların kaynağı konusunda yanıltıcı olmamak şartıyla tasarımın piyasaya ilk sürüldüğü tarihten üç yıl sonra kullanılması tasarım hakkının ihlali sayılmaz. Ayrıca SMK m. 59/5 hükmü kapsamında Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nca yayımlanan eşdeğer parçalar yönünden de benzer bir sınırlama öngörülmüştür.

viii. 3D Baskı Teknolojisi

3D baskı teknolojilerinin endüstrinin farklı alanlarında giderek yaygınlaşması ve tasarım hakkı sahiplerinin korunan tasarımlarının hukuka aykırı olarak kopyalanmasını etkili bir şekilde önleme konusunda ortaya çıkan zorluklar göz önünde bulundurularak, hak sahiplerinin hukuka aykırı 3D baskı ile mücadele edebilmeleri için yeni bir münhasır hak öngörülmüştür.

Bu kapsamda Tasarım Direktifi m. 16/2 ve AB Tasarım Tüzüğü m. 19/2 uyarınca, hak sahipleri, tasarımın dahil edildiği veya uygulandığı bir ürünün yapılmasını sağlamak amacıyla tasarımı kaydeden herhangi bir ortam veya yazılımın oluşturulması, indirilmesi, kopyalanması ve başkalarıyla paylaşılması veya dağıtılması fiillerinin yasaklanmasını talep edebilir.

¹⁶ Tasarım Direktifi Gerekçe m. 16.

¹⁷ https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en.

¹⁸ Must-match yedek parçalar olarak adlandırılan, bileşenin tasarımının birleşik ürünün görünümüne bağlı olması gerekliliği, tasarım korumasının kapsamının sadece tasarım hakkı sahiplerinin fiilen ürün tekelleri elde etmelerini önceleyecek şekilde sınırlandırılması amacından kaynaklanmaktadır.

¹⁹ AB Tasarım Tüzüğü m. 20a.

²⁰ Komisyona göre bu hükümle yedek parça piyasasının serbestleştirilmesi ve AB genelinde tüketicilerin onarım için daha erişilebilir yedek parçalara ulaşabilmesinin sağlanması hedeflenmektedir. Bu düzenlemeyle 10 yıl içerisinde Avrupalı tüketicilerin 340 ila 544 milyon Avro arasında tasarruf sağlayacağı öngörülmektedir. Bkz: <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2023/12/05/council-and-parliament-strike-provisional-deal-on-design-protection-package/>.

²¹ Örneğin hasarlı bir kapının onarılması veya bir arabanın eskisi gibi görünmesi için değiştirilmesi gereken kırık bir araba farı.

²² AB Tasarım Tüzüğü Gerekçe m. 20'de birleşik bir ürünün bileşen parçasının üreticisi veya satıcısının, uygun yollarla, özellikle de sözleşmeye dayalı yollarla, alt kullanıcıların bileşen parçalarını birleşik ürünün orijinal görünümünü geri kazandırmak amacıyla onarım dışında bir amaçla kullanma niyetinde olmadıklarından emin olmak için özen gösterme yükümlülüğü altında oldukları ifade edilmektedir.

ix. Transit Ürünler Yönünden Uygulama

Tasarım Direktifi m. 16/3 ve AB Tasarım Tüzüğü m. 19/3 uyarınca, tescilli bir tasarım hakkı (AB tasarım hakkı) sahibi, tüm üçüncü tarafların ticaret sırasında üçüncü ülkelerden tasarımın tescilli olduğu ilgili AB üyesi ülkeye (AB'ye), söz konusu AB üyesi ülkede (AB içinde) serbest dolaşıma girmemiş, tasarımın söz konusu ürünlere aynı şekilde dahil edildiği veya uygulandığı veya tasarımın temel yönleriyle bu ürünlerden ayırt edilemediği ve hak sahibinin izninin bulunmadığı ürünleri getirmesini önleme hakkına sahiptir.

Böylece tasarım hakkı sahipleri tasarım haklarını AB üzerinden transit olarak taşınan ürünlere karşı da ileri sürebileceklerdir. Tasarım Direktifi Gerekçe m. 29'da da tescilli tasarım hakkı sahiplerinin, tasarım hakkı ihlali teşkil eden ürünlerin ilgili AB üyesi ülke pazarına sunulması amaçlanmasa dahi, söz konusu ürünlerin özellikle transit, aktarma, depolama, serbest bölgeler, geçici depolama, dahilde işleme veya geçici kabul de dahil olmak üzere tüm gümrük işlemlerine girişini ve yerleştirilmesini engelleme haklarının bulunduğu vurgulanmıştır.

x. Ulusal Tasarımların İdari Hükümsüzlüğü

Tasarım Direktifi m. 31/1 uyarınca, AB üyesi ülkeler, tarafların yetkili mahkemelere başvuru hakkı saklı kalmak kaydıyla, tescilli bir tasarımın hükümsüzlüğü hakkında karar verilmek üzere kendi fikri ve sınai mülkiyet hakkı ofisleri nezdinde etkin ve hızlı bir idari usul öngörebilirler.

Marka tescilleri yönünden öngörülen durumun aksine²³, idari hükümsüzlük prosedürü tasarımlar yönünden bir seçenek olup AB üyesi ülkelerin böyle bir düzenleme yapma zorunluluğu bulunmamaktadır.

xi. Yeni Fikri Mülkiyet Hakkı Sembolü

Tasarım Direktifi m. 24 ve AB Tasarım Tüzüğü m. 26a uyarınca, tescilli tasarım hakkı sahibi, tasarımın yer aldığı veya uygulandığı ürün üzerinde daire içine alınmış D harfinden oluşan sembolü ("D") kullanarak tasarımın tescilli olduğu konusunda kamuyu bilgilendirebilir. Bu bildirimle tasarım tescil numarası eşlik edebilir veya tasarımın sicildeki kaydına bir bağlantı sağlanabilir.

Tasarım Direktifi Gerekçe m. 37 ve AB Tasarım Tüzüğü Gerekçe m. 21 uyarınca bu yeni sembol, özellikle küçük ve orta ölçekli işletmeler ve bireysel tasarımcılar tarafından tasarım korumalı ürünlerin pazarlanmasını kolaylaştırmak ve hem AB düzeyinde hem de ulusal düzeyde mevcut tasarım tescil rejimlerine ilişkin farkındalığı arttırmak amacıyla öngörülmüştür.

3. Sonuç

Uzun bir yasa yapım süreci akabinde AB yasa koyucular tarafından üzerinde uzlaşılan AB tasarım hukuku reformu gerek AB düzeyindeki gerekse de ulusal düzeydeki tasarım koruma rejimlerinin modern teknolojinin getirdiği zorluklara uyum sağlaması, modernizasyonu ve ulusal hukukların yeknesaklaştırılması noktasında önemli bir ilerleme teşkil etmektedir.

AB tasarım hukuku reformu ile temel olarak (i) tasarım korumasının modernize edilmesi, netleştirilmesi ve güçlendirilmesi, (ii) AB nezdinde tasarım korumasının erişilebilirliğinin artırılması, (ii) AB düzeyindeki ve ulusal düzeydeki tasarım koruma sistemlerinin birlikte çalışabilirliğinin

güçlendirilmesi ve (iv) AB üyesi ülkelerin ulusal hukuklarında farklılaşan yedek parçalara ilişkin koruma rejiminin yeknesaklaştırılması amaçlanmaktadır.

Tasarım ve ürün kavramlarının tanımlarındaki değişiklikler, koruma kapsamının genişleyerek sanal/dijital (veya fiziksel olmayan) nesne ve ürünler, dijital alanlar, metaverse veya NFT nesneleri yönünden de tasarım korumasının elde edilmesine olanak sağlayacaktır. Çoklu başvurular ve ücret sisteminde yapılan değişiklikler bir yandan tasarım tescili elde edilmesini kolaylaştırmayı ve ucuzlatmayı öngörürken, diğer yandan yalnızca piyasada kullanılan ve hak sahibine maddi getiri sağlayan tasarım tescillerinin yenilenmesini hedeflemektedir.

Hak sahipleri ve muhtemel rakipler yönünden dikkate alınması gereken en önemli düzenlemelerden birisi onarım düzenlemesidir. Bu düzenleme tasarım hakkı ihlali iddialarına karşı belirli koşulların sağlanması halinde bir savunma olarak ileri sürülebilecektir. Öte yandan gerek 3D baskı teknolojisine ilişkin gerekse de transit ürünlere yönelik hükümler hak sahiplerinin tasarım haklarının ihlalini oluşturan fiillere karşı elini güçlendirmektedir.

Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü tarafından yayımlanan 2024 Dünya Fikri Mülkiyet Göstergeleri raporuna²⁴ göre, 2023 yılında dünya çapında 1.19 milyon tasarım başvurusu yapılmıştır ve son yıllarda başvuru sayılarında önemli bir artış bulunmaktadır. Türk Patent ve Marka Kurumu 2023 yılında en çok tasarım başvurusu yapılan ilk 10 fikri ve sınai mülkiyet ofisi arasındadır. Bu doğrultuda AB aday ülkesi olan ülkemizin AB tasarım hukuku reformu ile getirilen yenilikleri irdeleyerek uygun düştüğü ölçüde SMK tasarım hukuku rejimini modernize etmesi beklenmektedir.

²³ Üye Devletlerin markalara ilişkin yasalarının yeknesaklaştırılmasına yönelik 16 Aralık 2015 tarihli ve 2015/2436 sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konseyi Direktifi m. 45/1 uyarınca, tarafların yetkili mahkemelere başvurma hakkı saklı kalmak kaydıyla, AB üyesi ülkeler bir markanın iptali veya hükümsüzlüğü hakkında karar verilmek üzere kendi fikri ve sınai mülkiyet hakkı ofisleri nezdinde etkili ve hızlı bir idari prosedür öngörürler.

²⁴ <https://www.wipo.int/web-publications/world-intellectual-property-indicators-2024>.

03 2024 Dünya Fikri Mülkiyet Göstergeleri Çerçevesinde Türkiye İstatistikleri

1. Giriş

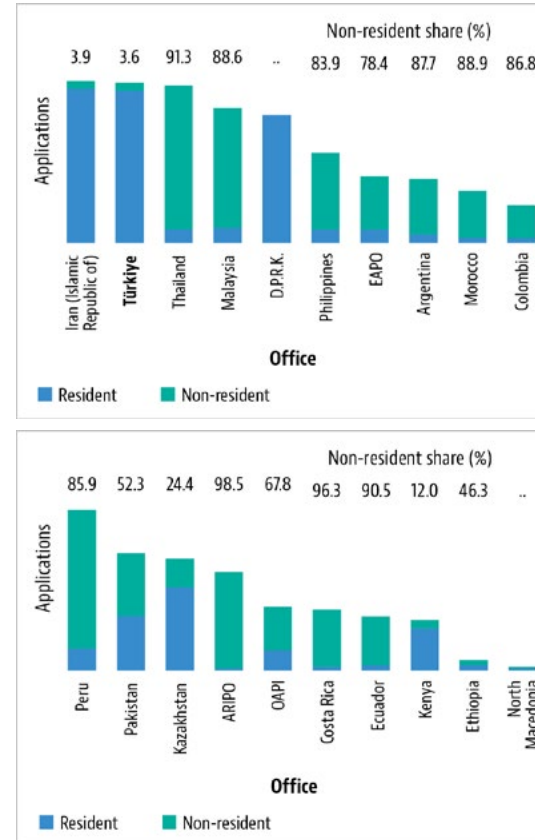
Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü ("**WIPO**"), her yıl Dünya Fikri Mülkiyet Göstergeleri olarak Türkçeye çevrilebilecek "**World Intellectual Property Indicators**" isimli bir rapor yayımlamaktadır. WIPO tarafından yayımlanan bu raporlarda patent, faydalı model, marka, tasarım, mikroorganizmalar, bitki çeşitlerinin korunması (ıslahçı hakları) ve coğrafi işaretler ile ilgili, raporun yayımlandığı yıldan bir önceki yıla ilişkin istatistiksel veriler paylaşılmaktadır ve bu veriler ışığında küresel fikri mülkiyet eğilimleri analiz edilmektedir. Bu araştırmada WIPO'nun kendi verilerinin yanı sıra ulusal ve bölgesel fikri mülkiyet ofislerinden alınan başvuru, tescil ve yenilemelere ilişkin istatistikler de kullanılmaktadır.

2024 yılı Dünya Fikri Mülkiyet Göstergeleri²⁵ bulgularına baktığımızda, dünya genelinde patent başvurularında son 4 yıldan bu yana süregelen artış devam etmiştir ve 3.55 milyon başvuru ile rekor seviyeye ulaşmıştır. Bu büyümede rol alan ana ülkelerin Çin, Kore Cumhuriyeti, Amerika Birleşik Devletleri, Japonya ve Hindistan olduğu tespit edilmiştir. Dünya genelinde tasarım başvurularında ise 2023 yılında 2022 yılına göre %2.8 artış gözlenmiştir ve başvurular 1.19 milyona ulaşmıştır. Marka tarafında 2023 yılında dünya genelinde 11.6 milyon marka başvurusu yapılmış, en çok başvuru dosyalanan sınai mülkiyet hakkı bu sene de marka olmuştur. Fakat 2022 yılı verileri dikkate alındığında dünya genelinde marka başvurularında %1.3 oranında düşüş yaşandığı kaydedilmiştir.

2. Türkiye 2024 Fikri Mülkiyet Göstergelerine Genel Bakış

i. Patent

2024 yılı raporunun Türkiye verilerine göre ülkemizde 2023 yılında 8.741 patent başvurusu yapılmıştır²⁶. Türkiye'den yurt dışı patent başvurularında bir önceki yıla kıyasla 1.8 kat büyüme tespit edilmiştir²⁷. Ülkemizdeki patent başvurularının % 8.2'si tıbbi teknoloji alanında yapılmıştır²⁸.

Düşük ve Orta Gelirli Ülkelerin Fikri Mülkiyet Ofislerindeki Patent Başvuruları, 2023

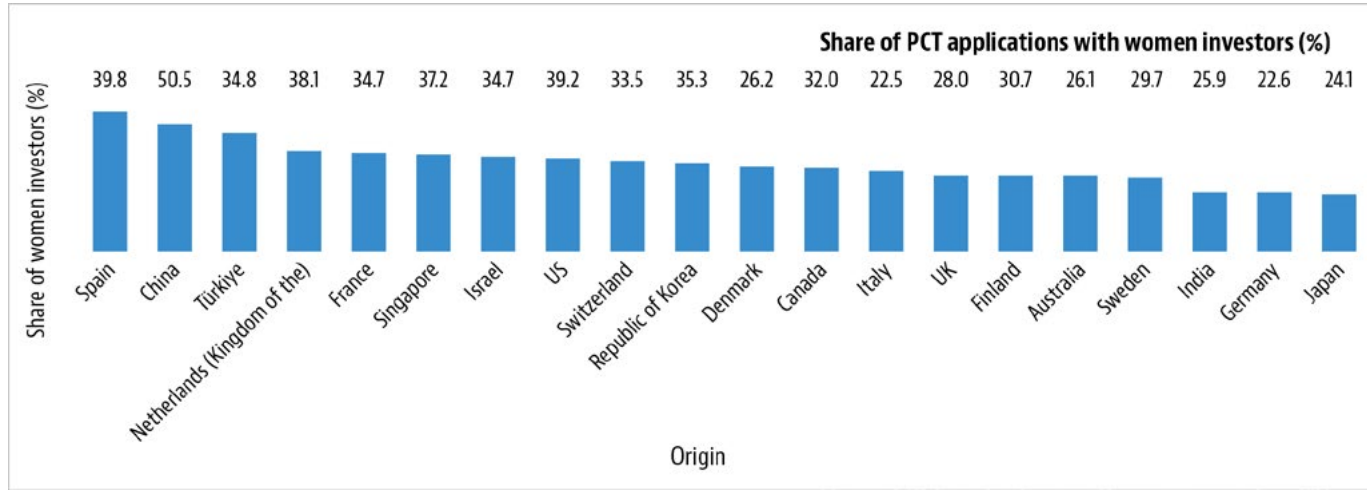
²⁵ Raporun tam metnine erişim için bkz: <https://www.wipo.int/web-publications/world-intellectual-property-indicators-2024>.

²⁶ WIPO, Fikri Mülkiyet Göstergeleri 2024 Raporu, sf. 28.

²⁷ A.g.e., sf. 14.

²⁸ A.g.e., sf. 17.

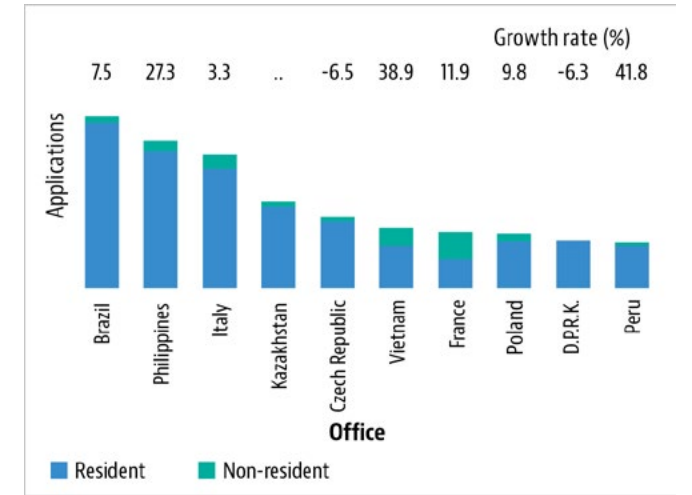
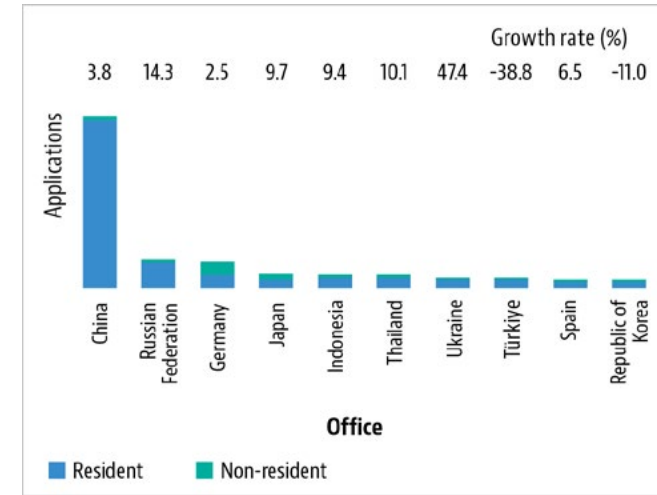
Diğer taraftan yayınlanan uluslararası patent başvurularının (PCT) ilk 20 menşe ülke arasında Türkiye, Çin ve İspanya ile birlikte 2023 yılında en yüksek kadın buluşçu oranına sahip ülkeler arasında yer almıştır. Türkiye, Çin ve İspanya, ilk 20 menşe ülke içinde buluş sahiplerinin beşte birinin kadın olduğu tek üç ülkedir²⁹.

PCT Başvurularında Kadın Buluşçuların Oranı, 2023

ii. Faydalı Model

Türkiye, faydalı model başvuruları bakımından küresel ölçekte en çok başvuru yapılan ilk 20 ülke arasındadır. 2023 yılında ülkemizde 3.400 faydalı model başvurusu yapıldığı tespit edilmiştir³⁰. Bir önceki yıla göre 2023 yılında Türkiye’de faydalı model başvurularında %39.4 oranında düşüş kaydedilmiştir³¹. Türkiye’de ikamet eden başvuru sahipleri 2023 yılında bir önceki yıla kıyasla neredeyse %40 daha az faydalı model başvurusunda bulunmuştur³².

Faydalı Model Başvuru Oranlarında İlk 20 Fikri Mülkiyet Ofisi, 2023

29 A.g.e., sf. 21.

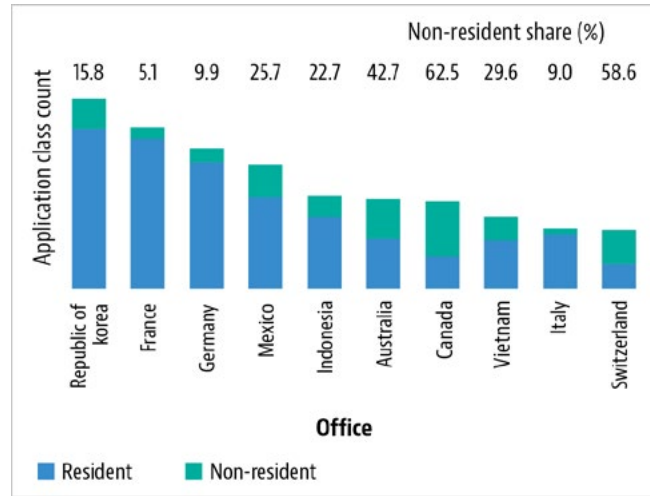
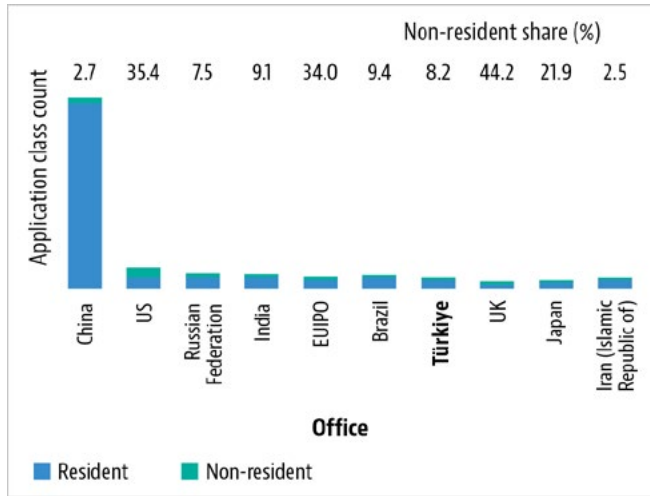
30 A.g.e., sf. 53.

31 A.g.e., sf. 54.

32 A.g.e., sf. 22.

iii. Marka

Türkiye her ne kadar 2023 yılında 398.763 marka başvurusu ile en çok marka başvurusu dosyalanan ilk 20 ülke içerisinde yer alsa da özellikle marka başvuru sayısında keskin düşüş yaşayan ülkelerin başında gelmektedir. Bir önceki yıla kıyasla 2023 yılında ülkemizde marka başvurularında %17.9 oranında azalma tespit edilmiştir³³. Raporda bu düşüşün en büyük nedeni Türkiye’de ikamet edenler tarafından yapılan başvurulardaki azalma olarak belirtilmiştir. Bu düşüş nedeniyle Türkiye dünya genelinde marka başvurularında 2022 yılında dördüncü sıradayken 2023 yılında üç sıra gerileyerek yedinci sıraya düşmüştür³⁴.

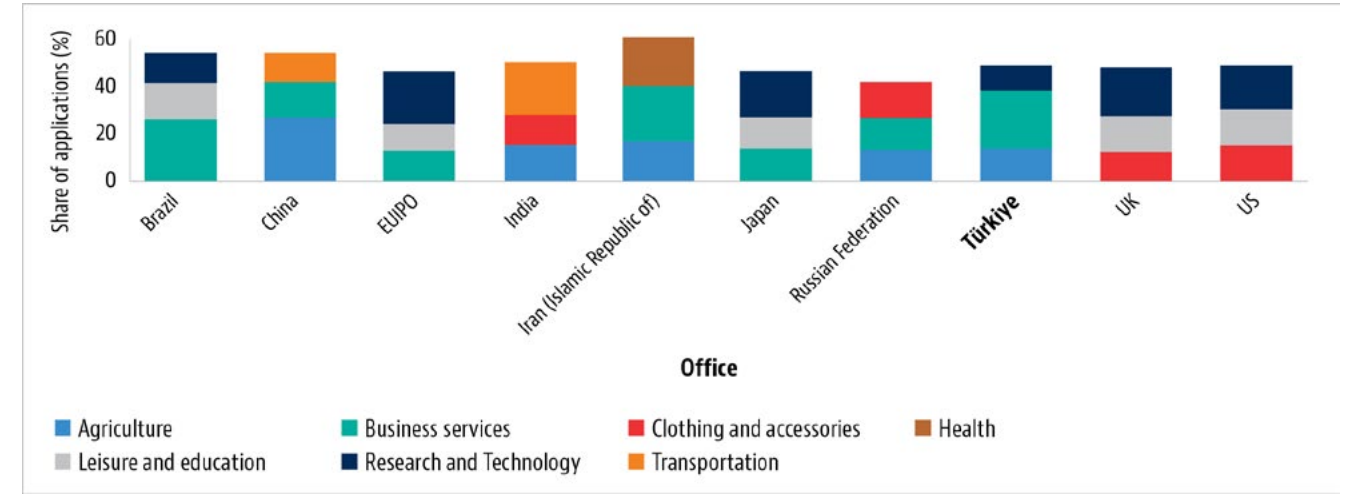
Marka Başvuru Oranlarında İlk 20 Fikri Mülkiyet Ofisi, 2023

³³ A.g.e., sf. 69.

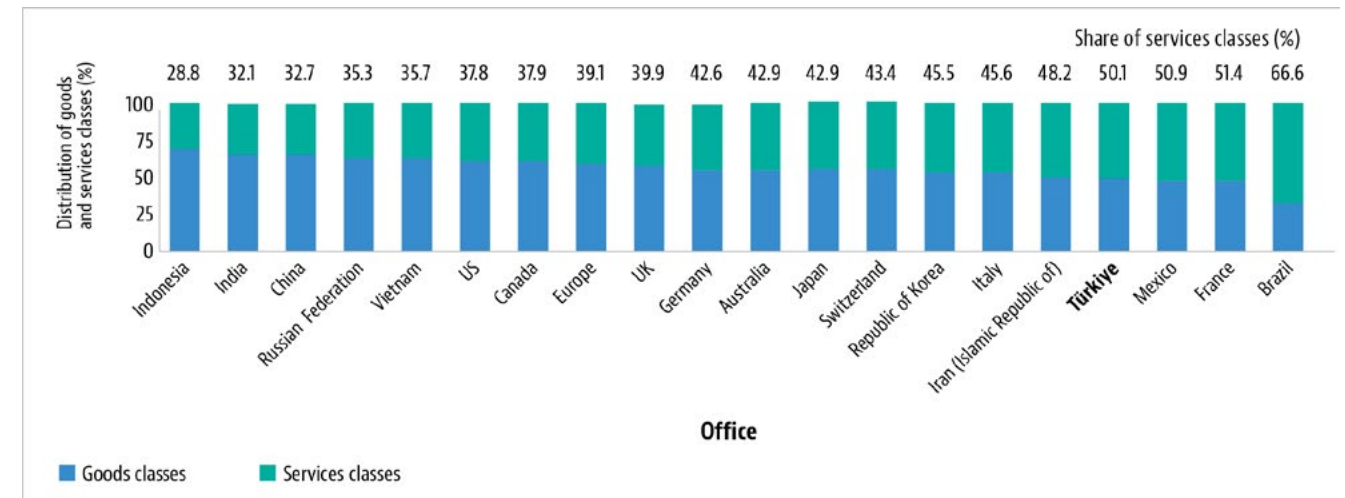
³⁴ A.g.e., sf. 71.

³⁵ A.g.e., sf. 92.

Türkiye’de yapılan marka başvurularındaki sektörel dağılımlara bakıldığında en çok hizmet, araştırma ve teknoloji ile tarım sektörlerinin tercih edildiği görülmektedir. Diğer taraftan Türkiye’de en çok hizmet sınıflarında marka başvuruları yapılmıştır³⁵.

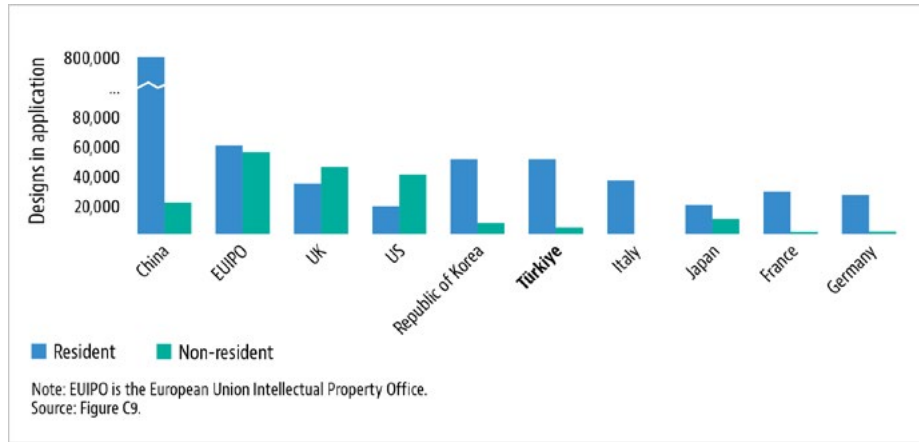
İlk Üç Sektöre Göre Marka Başvuruları, 2023

Marka Başvurularının Mal ve Hizmetlere Göre Dağılımı, 2023

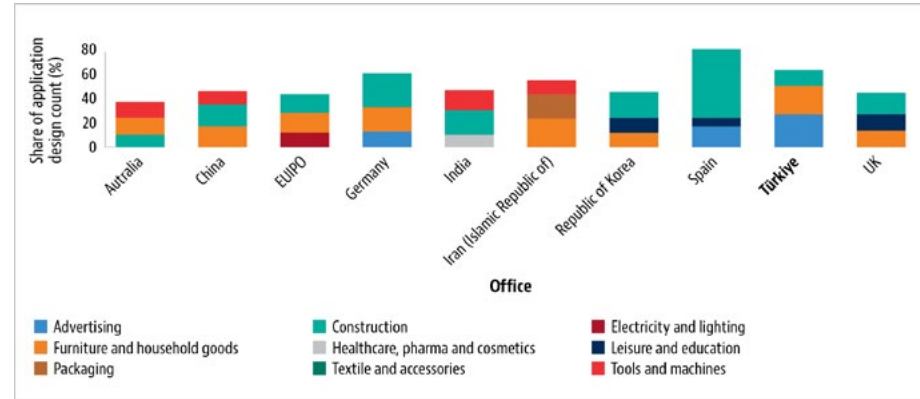
iv. Tasarım

Türkiye markalarda olduğu gibi tasarım başvurularında da dünya genelinde en çok başvuru dosyalanan ilk 20 ülke arasındadır. 2023 yılında ülkemizde 58.084 tasarım başvurusu yapılmıştır³⁶. Bununla birlikte markalara benzer şekilde bir önceki yıla kıyasla tasarım başvurularında %30.9 oranında azalma saptanmıştır³⁷. Bu azalma hem Türkiye’de ikamet eden hem de etmeyen kişiler tarafından yapılan başvurular arasında görülmüştür.

Tasarım Başvuru Sayılarında İlk 10 Fikri Mülkiyet Ofisi, 2023

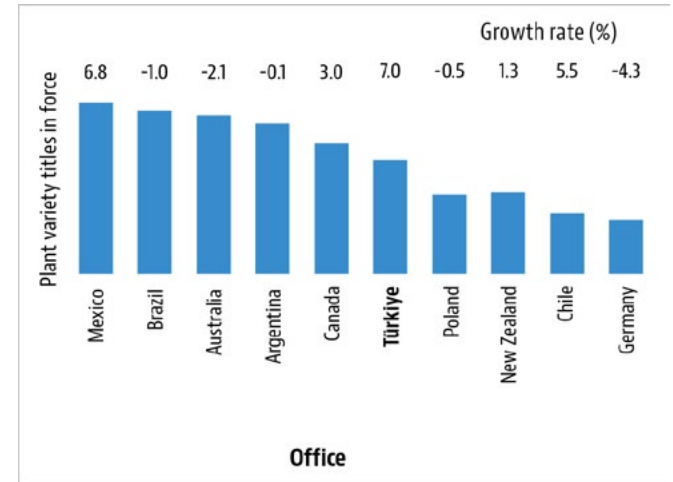
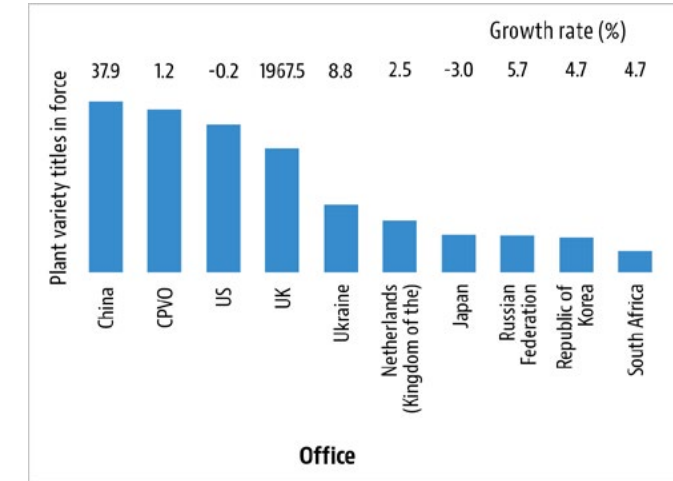
Türkiye’de yapılan tasarım başvurularının sektörel dağılımlarına bakıldığında ilk üçte reklamcılık, mobilya ve ev eşyaları ile inşaat sektörleri görülmektedir.

Tasarım Başvurularının İlk Üç Sektöre Göre Dağılımı, 2023

v. Diğer Haklar

Türkiye bitki çeşidi başvurularında da 233 başvuru ile dünya çapında ilk 20 fikri mülkiyet ofisi arasında yer almaktadır³⁸. %54.1 oran ile en çok bitki çeşidi başvurusunun Türkiye’de ikamet etmeyenler tarafından yapıldığı saptanmıştır. Halihazırda geçerli olan bitki çeşidi başvurularında bir önceki yıla kıyasla %7 oranında büyüme gerçekleşmiştir³⁹.

Note: CPVO is the Community Plant Variety Office of the European Union.
Source: WIPO Statistics Database, August 2024.

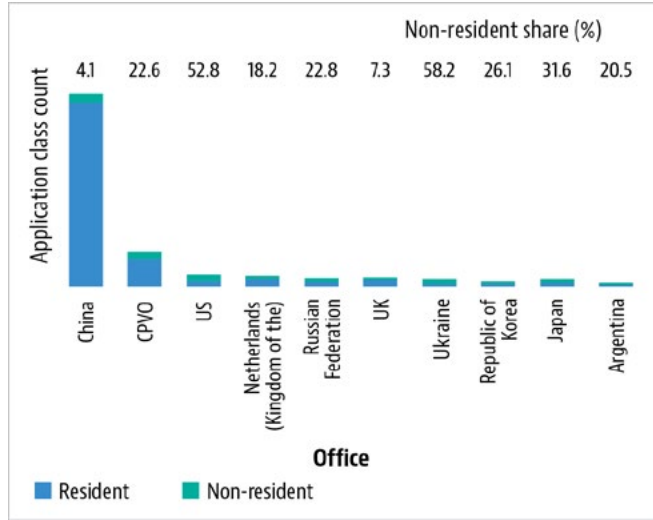
Seçili Fikri Mülkiyet Ofislerinde Geçerli Olan Bitki Çeşitleri, 2023

36 A.g.e., sf. 139.

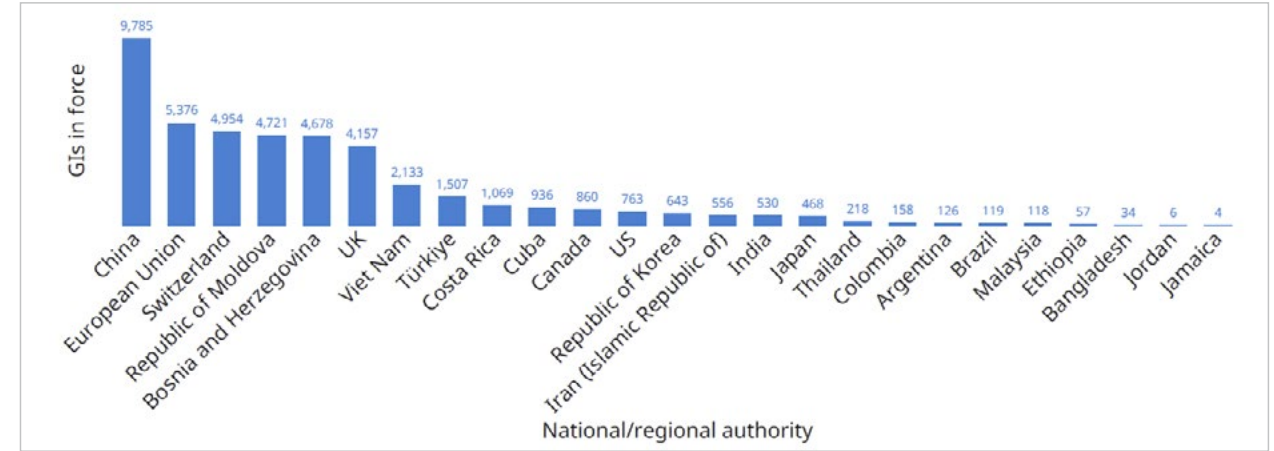
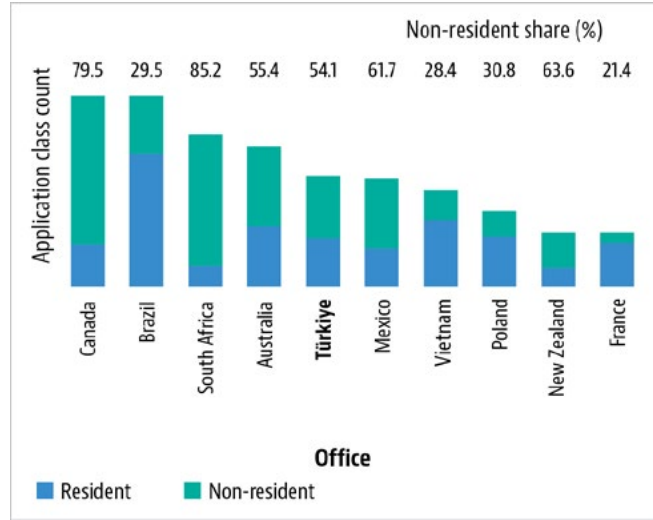
37 A.g.e., sf. 124.

38 A.g.e., sf. 153.

39 A.g.e., sf. 158.

Note: CPVO is the Community Plant Variety Office of the European Union. In general, the national offices of CPVO member states receive lower volumes of applications, because applicants may choose to apply via the CPVO when seeking protection within any CPVO member state.
Source: WIPO Statistics Database, August 2024.

Note: Refer to notes in table E8.
Source: WIPO Statistics Database, August 2024.

Seçili Ulusal ve Bölgesel Otoriteler Nezdinde Geçerli Olan Coğrafi İşaretler, 2023

3. Sonuç

WIPO tarafından her yıl yayımlanan Dünya Fikri Mülkiyet Göstergeleri raporları küresel ölçekte fikri mülkiyet eğilimlerini analiz etmede büyük önem taşımaktadır. 2024 yılı raporunun en önemli tespitlerinden birisi patent başvurularında üst üste dört yıldır yaşanan büyüme dikkate alındığında inovasyonun küresel olarak artış eğiliminde olmasıdır. Dünya genelinde patent, faydalı model, tasarım ve bitki çeşidi başvurularında önemli bir artış görülmüştür. Her ne kadar marka başvurularında düşüş yaşansa da hala dünya genelinde de Türkiye'de de en çok başvuru alan sınai mülkiyet hakkı marka olmaktadır.

Rapor aynı zamanda teknoloji trendleri ile ilgili detaylara da yer vermektedir. Örneğin bilgisayar teknolojisindeki patent başvuruları son yıllarda artmaya devam etmektedir. Marka başvurularında da araştırma ve teknoloji sektörü ön plana çıkmaktadır. Güneş, rüzgar ve diğer enerji kaynakları ile ilgili patent başvuruları istikrarlı bir şekilde artış göstermektedir. Böylelikle yenilenebilir enerjide yükseliş trendinin devam ettiği görülmektedir.

WIPO Genel Direktörü Sayın Daren Tang'ın belirttiği gibi, fikri mülkiyet haklarına yönelik talep, dünya genelinde ekonomik zorluklara karşın artmaya devam etmektedir. Öte yandan bu talep giderek daha yerel bir hale dönüşmektedir. Sınai mülkiyet başvuru sayılarındaki artışa karşın bu başvuruların fiili ürün ve hizmetlere dönüşmesi önündeki güçlükler ise devam etmektedir⁴¹.

40 A.g.e., sf. 165.

41 https://www.wipo.int/pressroom/en/articles/2024/article_0015.html.

04 Orta Vadeli Program (2025-2027) ve 2025 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı'nın Fikri Mülkiyet Hakları ile İlgili İstatistik Veriler, Yapılması Planlanan Destekler ve Teşvikler Kapsamında İncelenmesi

1. Orta Vadeli Program (2025-2027)

Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığı 5 Eylül 2024 tarihinde üç yıllık orta vadeli süreyi kapsayan Cumhurbaşkanlığı Kararı uyarınca uygulamaya konulan Orta Vadeli Program⁴³ ("OVP"), 23653 Mükerrer Sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından üç yıllık süreçte bölgesel ve ulusal ekonomideki gelişmeler doğrultusunda hazırlanan OVP'nin kamu ve özel sektöre kılavuz olması hedeflenmektedir. Makroekonomik hedefler ile ekonomik ve sosyal alanlarda izlenecek politikalar ortaya konularak kamu kesimi ve özel kesim için öngörülebilirliğin güçlendirilmesi amaçlanmaktadır.

OVP'de fikri mülkiyet hakları ile ilgili olarak aşağıdaki planlamalar yapılmıştır:

- Hızla gelişen inovasyon ve yaratıcılık dünyasında, fikri mülkiyet hakları çeşitli sektörlerdeki ilerlemelerin korunması ve teşvik edilmesi için mihenk taşları olarak öne çıkmaktadır. Bu doğrultuda OVP'de fikrî ve sınai mülkiyet haklarını doğrudan veya dolaylı olarak ilgilendiren planlamalar yapılmıştır.
- Ekonominin gelişmesi ve katma değerli yatırımların yapılması için Ar-Ge temelli yatırımlar ve girişimcilik desteklenecektir.
- Fikri mülkiyet varlıklarının yüksek teknoloji ve katma değerli üretime ve ihracata olan katkısının artırılması hedefiyle patent, marka ve tasarımlara ilişkin değerlendirme, finansmana erişim ve ticarileştirme mekanizmaları güçlendirilecektir.

- Fikri mülkiyet sisteminde toplumsal bilinci ve farkındalığı artırmak üzere hukuki altyapı güçlendirilecek, fikri mülkiyet haklarının oluşmasını destekleyen ekosistem geliştirilerek bu hakların ticarileştirilmesi hızlandırılacaktır.
- İleri teknoloji yatırımların bu yatırımların fikri ve mülkiyet haklarının korunması, uluslararası rekabet dünyasında var olmak için hayati öneme sahiptir. Dünya ticaretinde payı artan yüksek teknoloji ve katma değerli fikri ürünlerin yurt içinde üretimine yönelik potansiyel tespit edilerek, işletmeler bu alanda desteklenecektir.
- Firmaların dış pazarlarda kendi markalarını yaratarak küresel bir oyuncu olabilmeleri ve Türk malı imajının güçlendirilmesine ve sürdürülebilir olmasına yönelik uluslararası markalaşma faaliyetlerinin desteklenmesine devam edilecektir.
- Uluslararası pazarda ihracat potansiyeli yüksek coğrafi işaretli ürünler için uluslararası markalaşmayı destekleyecek aksiyonlar alınacak ve teşvikler verilecektir.
- İhracat potansiyeli yüksek ürünlerin, yurt dışı pazarlarda tanıtılması amacıyla, uluslararası markalaşma stratejileri geliştirilmeye devam edilecektir. Alınacak aksiyonlar ile fikri mülkiyet haklarının korunması teşvik edilecek ve katma değerli ürün/hizmetler ile yurtdışında rekabet edebilecek işletme ve girişimler desteklenecektir.

2. 2025 yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı

2025 yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı⁴⁴ kapsamında, fikri ve sınai mülkiyet hakları ve bu hakların korunmasıyla ilgili detaylı raporlar

43 Bkz: [Orta-Vadeli-Program_2025-2027.pdf](#).

44 Bkz: [2025 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı](#).

sunulmuştur. Geçmiş dönemlere ait ulusal ve uluslararası alanda yapılan patent, marka, tasarım, coğrafi işaret, ıslahatçı hakları başvuruları ile ilgili istatistiki bilgiler verilmiş ve büyüme planları doğrultusunda yapılan ve yapılacak teşvikler paylaşılmıştır.

i. Patent ve Faydalı Model Başvuruları ile İlgili Veriler:

Ocak-Ağustos 2024 döneminde, bir önceki yılın aynı dönemine göre, yerli patent başvuru sayısında %0,4 artış, yerli faydalı model başvuru sayısında %18 düşüş kaydedilmiştir. Faydalı model başvurularında yaşanan düşüşün, büyük oranda Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı okullardan gerçekleştirilen başvuru sayısındaki azalmadan kaynaklandığı değerlendirilmektedir.

2023 yılında Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü ("**WIPO**") tarafından yayımlanan raporda; 2022 yılı verilerine göre Türkiye, dünyada yerli patent başvurularında 12. sırada yer alırken Avrupa'da yerli patent başvurularında yedinci sırada yer almaktadır. Uluslararası başvurular açısından değerlendirildiğinde Türkiye, WIPO tarafından yayımlanan 2023 yılı verilerine göre 1.914 patent başvurusuyla 14. sıradadır.

Türk Patent ve Marka Kurumu ("**TÜRKPATENT**") 2017 yılından bu yana WIPO nezdinde toplamda 24 uluslararası araştırma ve inceleme otoritesinden biri olarak faaliyet göstermektedir. Bu kapsamda TÜRKPATENT, 2023 yılında 1.826 uluslararası araştırma raporuyla en fazla rapor düzenleyen ilk dokuz kurum arasında yer almıştır..

ii. Marka Başvuruları ile İlgili Veriler:

Ocak-Ağustos 2024 döneminde, bir önceki yılın aynı dönemine göre, yerli marka başvuru sayısında %2,5 düşüş kaydedilmiştir. 2023 yılında WIPO tarafından yayımlanan raporda; 2022 yılı verilerine göre Türkiye, dünyada yerli marka başvurularında dördüncü, Avrupa'da yerli patent başvurularında yedinci, yerli marka başvurularında ise birinci sırada yer almaktadır. Uluslararası marka başvuruları açısından değerlendirildiğinde

Türkiye, WIPO tarafından yayımlanan 2023 yılı verilerine göre 11.701 marka başvurusuyla 11. sıradadır.

iii. Tasarım Başvuruları ile İlgili Veriler:

Ocak-Ağustos 2024 döneminde, bir önceki yılın aynı dönemine göre, yerli tasarım başvuru sayısında %26,7 düşüş kaydedilmiştir. 2023 yılında WIPO tarafından yayımlanan raporda; 2022 yılı verilerine göre Türkiye, dünyada yerli tasarım başvurularında ikinci sırada yer alırken Avrupa'da yerli tasarım başvurularında ise birinci sırada yer almaktadır. Uluslararası başvurular açısından değerlendirildiğinde Türkiye, WIPO tarafından yayımlanan 2023 yılı verilerine göre 737 tasarım başvurusuyla 10. sıradadır.

iv. Coğrafi İşaret Başvuruları ve Islahçı Hakkı Başvuruları ile İlgili Veriler:

2024 yılı verilerine göre 1.632 tescilli coğrafi işaret bulunmakta olup 588 coğrafi işaret başvurusunun inceleme süreci devam etmektedir. AB'de tescilli coğrafi işaretli ürün sayısı 26'ya ulaşmış olup bunlar "*Antep Baklavası*", "*Aydın İnciri*", "*Aydın Kestanesi*", "*Aydın Memecik Zeytinyağı*", "*Antakya Künefesi*", "*Araban Sarımsağı*", "*Ayaş Domatesi*", "*Bayramiç Beyazı*", "*Bingöl Balı*", "*Bursa Siyah İnciri/Bursa Siyahı*", "*Bursa Şeftalisi*", "*Çağlayancerit Cevizi*", "*Edremit Zeytinyağı*", "*Edremit Körfezi Yeşil Çizik Zeytini*", "*Ezine Peyniri*", "*Gemlik Zeytini*", "*Giresun Tombul Fındığı*", "*Hüyük Çileği*", "*Malatya Kayısı*", "*Maraş Tarhanası*", "*Milas Zeytinyağı*", "*Milas Yağlı Zeytini*", "*Osmaniye Yer Fıstığı*", "*Safranbolu Safranı*", "*Suruç Narı*" olarak listelenmektedir. Avrupa Birliği nezdinde dördü ilanda olmak üzere işlemleri devam eden 61 coğrafi işaret başvurusu ve altı geleneksel ürün adı başvurusu bulunmaktadır.

Yeni bitki çeşitlerinin korunmasını amaçlayan ıslahçı hakları kapsamında koruma altında bulunan bitki çeşidi sayısı 2023 yılı sonu itibarıyla 2.491'e ulaşmıştır. Bu sayı içerisinde yerli oranı %49,8'dir.

v. Fikri Mülkiyet Haklarının Korumasının Teşvik Edilmesi için Alınan/Alınacak Aksiyonlar

2025 Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programında fikri mülkiyet haklarının korunması ile ilgili yapılan teşviklere detaylıca yer verilmiştir. Ülke ekonomisinin gelişmesinde fikri mülkiyet haklarının korunmasının, markalaşmanın öneminin tüm paydaşlar tarafından farkına varılması için özellikle teknoloji firmaları başta olmak üzere fikri mülkiyet bilincinin ve yenilikçilik kültürünün artırılması önem arz etmektedir. Bu amaçla sivil toplum kuruluşları, kamu kurumları ve üniversiteler aracılığıyla fikri mülkiyet hakları ile ilgili farkındalık oluşturmak için çeşitli eğitimler düzenlenmiş, yatırımlar yapılmıştır.

vi. Sınai Mülkiyet Haklarının Korunmasının Teşvik Edilmesi için Alınan/Alınacak Aksiyonlar:

- Firmaların gerçekleştirdikleri buluşların, patent ve faydalı model başvurusuna dönüştürülmesinin sağlanması ve buluşların değerlemesinin teşvik edilmesi ve ilk aşama firmaların teknoloji yeterlilik seviyesinin yükseltilmesi ve teknoloji transferinin gerçekleştirilmesi amacıyla TÜRKPATENT PATİKA "Patentle, Ticarileştir ve Kazan Projesi" geliştirilmiştir. Bu proje kapsamında paydaş kurum ve kuruluşlarla çevrimiçi toplantılar düzenlenmiş ve iş birliği protokolleri oluşturulmuştur. Ayrıca projede yer alacak ilk aşama firmaların belirlenmesi için TÜRKPATENT internet sitesinde çağrıya çıkmıştır.
- TÜRKPATENT zaman ve mekândan bağımsız bir dijital akademi kurulması çalışmalarını Mayıs 2024'te başlatmıştır. 10.000 lisanslı kullanıcının kullanabileceği ve sınai mülkiyete ilişkin 500 dakikalık etkileşimli ve animasyonlu içeriklerin, yazılı kaynakların ve podcastlerin yer alacağı platformun Kasım 2024 itibarıyla devreye alınması planlanmaktadır.

- WIPO Akademisi ile ortak olarak “Temel Sınai Mülkiyet Hakları” çevrimiçi eğitim programının Türkçe tercümesi yapılarak WIPO platformunda tüm dünyaya açık şekilde erişimini sağlamak amacıyla tercüme ve kontrol çalışmaları sürdürülmektedir. İçeriğin 2025 yılında WIPO’nun resmi internet sitesinde yayımına başlanması hedeflenmektedir.
- TÜRKPATENT ve WIPO iş birliği kapsamında akademisyen buluşlarının ticarileştirilmesi projesi kapsamında, pilot üniversite olarak belirlenen Karadeniz Teknik Üniversitesi (“**KTÜ**”) ve bölgede yer alan diğer üniversitelerde bulunan akademik girişim şirketlerinden 40’ı projeye dâhil olmuştur. 2024 yılının ilk yarısında KTÜ ile öncelikle çevrimiçi toplantılar gerçekleştirilmiş, akademisyen buluşları tespit edilmiş, sonrasında KTÜ ve bölge üniversiteleri rektörleri ile Trabzon ilinde bir toplantı yapılarak yol haritası belirlenmiştir. 2024 yılının son çeyreğinde belirlenen 40 akademik girişim şirketi ile KTÜ ev sahipliğinde proje uygulanacak ve bu kapsamda WIPO ve TÜRKPATENT tarafından yüz yüze eğitimler verilecektir.
- Türkiye’de faaliyet gösteren Ar-Ge ve tasarım merkezlerinde sınai mülkiyet bilincinin oluşturulması ve buna bağlı olarak bu merkezlerin sınai mülkiyet başvurularının artırılması amacıyla hem Ar-Ge merkezleri hem de tasarım merkezlerine yönelik çevrimiçi toplantılar düzenlenmiştir. Bu toplantılar sonrasında Ar-Ge ve tasarım merkezlerinin sınai mülkiyet alanında yaşadığı zorluklar dikkate alınarak sınai mülkiyet kapasite geliştirme programları tertiplenmiştir. Bu kapsamda 2024 yılının ilk yarısında Ankara ve çevre illerde faaliyet gösteren tasarım merkezlerine yönelik fiziki eğitimler verilmiştir. 2024 yılı son çeyreğinde hem Ar-Ge merkezleri hem de tasarım merkezlerine yönelik fiziki eğitimler belirlenmiş olan yol haritasına göre verilmeye devam edilecektir. Aynı zamanda TÜRKPATENT Akademi’de yer alan eğitimlerden Ar-Ge ve tasarım merkezlerindeki çalışanların da istifade etmesi sağlanacaktır.
- Sınai mülkiyet haklarının ticarileştirilmesi sürecine, özellikle sınai mülkiyet varlıklarının değer tespiti hizmeti ile katkı sağlamak üzere kurulmuş olan Türk Sınai Mülkiyet Değerleme, Mühendislik ve Danışmanlık Hizmetleri A.Ş., 2018 yılından bu yana konuyla ilgili farkındalığın oluşturulması, insan kaynağı yetiştirilmesi ve kapasitenin artırılmasına dair çalışmalar yürütmektedir. Bu kapsamda özellikle ticarileştirme ekosisteminin canlandırılması, somut değere dönüşen sınai mülkiyet hakkı sayısının artırılması amacıyla sınai mülkiyet haklarının yoğun olarak üretildiği üniversiteler, Ar-Ge merkezleri, teknoparklar ve her ölçekten firma ile ilişki ve iş birlikleri geliştirilmektedir. Buna dair yapılan değerlendirme çalışmalarına ek olarak düzenli şekilde farkındalığın artırılmasına yönelik etkinlikler düzenlenmektedir.
- TÜRKPATENT ve Bilgi Teknolojileri Kurumu (“**BTK**”) iş birliğinde hazırlanan “Temel Sınai Mülkiyet Hakları” eğitim programına ilişkin videolar BTK Akademi sayfasında 2024 Ağustos ayı itibarıyla yayınlanmaya başlanmıştır. Eğitim sonunda tüm içeriğin görüntülenmesini müteakip değerlendirme testinde başarılı olan katılımcılara sertifika verilmektedir. Bu program sayesinde farkındalık oluşturma çalışmalarının hızlı bir şekilde geniş kitlelere eş zamanlı ulaşması mümkün olacaktır. Buna ek olarak 2022 yılında Türkiye Cumhuriyeti Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve TÜRKPATENT arasında imzalanan “Sektör Kampüste” iş birliği protokolü kapsamında yürütülecek faaliyetlerin sorumluluğu Fikri Mülkiyet Akademisi Sınai Mülkiyet Eğitim Merkezi tarafından üstlenilmiştir. 2024-2025 güz döneminde açılmak üzere “Temel Fikri Mülkiyet Hakları” konulu program için eğitim içeriği ve eğitim sonu kazanımları hazırlanmıştır. Yüksek Öğretim Kurulu tarafından yapılan eşleştirme sonucunda Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi’nin ilgili fakültelerinde seçimlik ders olarak açılmak üzere çalışmalar devam etmektedir.

- Lise ve üniversite öğrencilerinin fikri haklar konusunda bilgi sahibi olmalarının sağlanması, fikri hak bilincinin yaygınlaştırmalarının teşvik edilmesi, fikri haklar konusunda yetişmiş insan kaynağının ekosisteme kazandırılması ve Sınai Mülkiyet Danışma Birimleri’nin daha etkin kullanılmasını sağlamak üzere “IP Elçisi” projesi geliştirilmiştir. Projenin ilk ayağı olan IP elçilerinin belirlenmesi ve eğitimlerin verilmesi 2024 yılı son çeyreğinde, IP elçilerinin liselerde yapacakları sunumların ise 2025 yılının ilk yarısında tamamlanması planlanmaktadır. Projenin pilot olarak Ankara ilindeki 12 üniversitenin dâhil olmasıyla başlatılması ve en az 50 lisede öğrenim gören 2.500 öğrenciye sınai mülkiyet eğitimleri verilmesi hedeflenmektedir. Ayrıca WIPO ile imzalanan iş birliği protokolü kapsamında “IP Elçisi” projesi WIPO’ya iletilmiştir.
- Fikri mülkiyet hakları konusunda yetişmiş personel ihtiyacının karşılanmasına katkı vermek amacıyla tüm paydaşlara yönelik eğitim, danışmanlık, araştırma ve koordinasyon faaliyetlerini yürütmek üzere kurulan Fikri Mülkiyet Akademisi çalışmalarını sürdürmektedir. 2024 Ocak-Ağustos döneminde yapılan etkinliklerde Fikri Mülkiyet Akademisi Sınai Mülkiyet Eğitim Merkezi bünyesinde çevrimiçi ve yüz yüze olmak üzere 44 eğitim/seminer gerçekleştirilmiş ve yaklaşık olarak 2.200 kişiye eğitim verilmiştir.
- Fikri mülkiyet alanında yayın çalışmalarında farkındalık oluşturulması hususunda ilerlemeler sağlanmıştır. TÜRKPATENT ile Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (“**TÜBİTAK**”) arasındaki ortak çalışmalar kapsamında TÜBİTAK Bilim Çocuk Dergisi’nde 2024 Nisan ayından bu yana sınai mülkiyet alanında farkındalık oluşturmaya yönelik içerik hazırlanmakta olup yedi yaş üstü çocuklara yönelik patent, marka, tasarım ve coğrafi işaret kavramları pedagojik formasyona uygun şekilde işlenmektedir.
- TÜBİTAK tarafından uygulanan “Patent Tabanlı Teknoloji Transferi Destekleme Programı” çağrılarına Eylül 2024 itibarıyla toplam 70

başvuru alınmıştır. Bu başvurulardan 55’i için desteklenme kararı alınmış, desteklenen 55 proje ile toplam 70 patent lisansa konu olmuştur. Destek kararı verilen projeler için toplam bütçe 59,3 milyon TL’dir. “Patent Tabanlı Teknoloji Transferi Destekleme Programı”, Ekim 2022 itibarıyla sürekli başvuruya açık hale dönüştürülmüştür.

vii. Telif Haklarının Korunmasının Teşvik Edilmesi için Alınan/ Alınacak Aksiyonlar:

- Fikri Mülkiyet Akademisi Telif Hakları Eğitim Merkezi bünyesinde başta yargı mensupları, akademisyenler, avukatlar, bilirkişiler, kolluk kuvvetleri, il denetim komisyon üyeleri, meslek birlikleri, sanatçılar olmak üzere 15 eğitim ve farkındalık faaliyeti gerçekleştirilmiş olup eğitimlerden faydalanan kişi sayısı 910’dur. Telif Hakları Eğitim Merkezi ve Türkiye Adalet Akademisi iş birliğiyle hâkim ve savcılara yönelik seminerler ile meslek birliği yöneticileri ve personeline yönelik eğitim programlarına önem verilmektedir.
- Türkiye’de telif hakları alanında meslek birlikleri tarafından yürütülen lisanslama faaliyetlerinin etkinleştirilmesi amacıyla, Eser, İcra, Yapım ve Yayınların Kullanılması ve/veya İletilmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik’in güncellenmesi çalışmaları sürdürülmektedir. Yönetmelik değişikliğinde telif lisansı alacak mahallerin sınıflandırılması, lisans sözleşmelerinin yapılması ve tarife uyumsuzluklarında oluşturulacak uzlaştırma komisyonuna dair işleyiş gibi hususlarda ilgili tarafların görüş ve ihtiyaçları göz önünde bulundurulmaktadır.
- Telif hakları alanında meslek birliklerinin üyelik, dokümantasyon, lisanslama ve dağıtım süreçlerinin bir otomasyon sistemi üzerinden gerçekleştirilmesi ve işlem bilgilerine ilişkin veri tabanı oluşturulması amacıyla oluşturulan Meslek Birlikleri Bilişim Sistemi (“**MEBSİS**”), 40.000’e yakın telif hakkı sahibine ve 2.141.588 esere ilişkin bilgileri içermektedir.

- Telif haklarına dayalı kültür endüstrileri ile toplu hak yönetim kuruluşlarının kurumsal kapasitelerinin geliştirilmesine yönelik destekler sürdürülmüştür. Bu kapsamda meslek birliklerinin kurumsal kapasitelerinin ve lisanslama faaliyetlerinin geliştirilmesine yönelik olarak Eylül 2024 itibarıyla 14 meslek birliğinin geliştirmiş olduğu 20 projeye mali destek sağlanmıştır.
- Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığı, fikri mülkiyet sisteminin güçlendirilmesi ile kültürel ve sanatsal faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla kültür endüstrilerine yönelik projelere mali destek sağlamaktadır. Bu kapsamda, Eylül 2024 itibarıyla kültür ve sanat alanında faaliyet gösteren gerçek ve tüzel kişiler tarafından sunulan 107 projeye mali destek sağlanmıştır.
- Telif haklarına konu olan kültür endüstrilerine ilişkin mevcut kayıt, veri ve ulusal istatistiklerin çeşitlendirilmesi amacıyla yürütülen çalışmalar sonucunda kültür endüstrilerinin önemli bir kısmını oluşturan “Telif Haklarına Dayalı Endüstrilerin Ülke Ekonomisine Katkısının Ölçümüne İlişkin Rapor” hazırlanmıştır. Söz konusu rapor, ülkemizin mevcut durumunu ve potansiyelini göstermesi açısından önem arz etmektedir. Türkiye İstatistik Kurumu ile gerçekleştirilen çalışmalar neticesinde söz konusu raporda yer alan temel ekonomik göstergelerin yıllık olarak hazırlanarak kamuoyuyla paylaşılması planlanmaktadır.

Fikri mülkiyet haklarının etkin şekilde korunması gerek kamu sektörü gerekse özel sektör için yurtdışındaki rakipler ile rekabet edebilmek yönünden büyük önem teşkil etmektedir. Bu bağlamda 2025 Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programında, fikri mülkiyet hakları alanında farkındalık yaratılması, yurt içindeki girişimcilerin, sanatçıların, üreticilerin haklarını etkin biçimde koruması ve katma değerli küresel markalar oluşturulmasına destek vererek hak ihlallerine karşı etkin mücadele edilmesi amaçlanmıştır.

Key Contacts / Önemli İletişim Bilgileri

Can Sözer
Partner
+90 530 555 3963
can.sozer@esin.av.tr

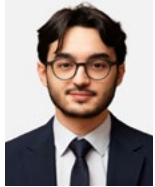
Fulden Tezer
Senior Associate
+90 549 439 01 92
fulden.tezer@esin.av.tr

Barış Sayar
Associate
+90 549 133 64 56
baris.sayar@esin.av.tr

Selin Umay Özmen
Associate
+90 549 439 02 11
umay.ozmen@esin.av.tr

Recep Can Üngördü
Associate
+90 212 339 81 95
can.ungordu@esin.av.tr

Sevim Kaya
Trainee
+90 549 619 93 79
sevim.kaya@esin.av.tr

Seçil Nibat
Trademark Attorney
+90 549 439 02 27
secil.nibat@esin.av.tr

Ulaş Biçici
Trademark Attorney
+90 549 804 97 54
ulas.bicici@esin.av.tr

**Esin
Avukatlık
Ortaklığı.**

www.esin.av.tr